

Šiame numery

KŪRYBA IR PRAMOGINIS POMĖGI-
VIMASIS.
LITUANIKOS ATMINIMAS ĮGYVENDINTAS.
ISPŪDŽIAI IS SANTARIŲ SUVAŽIAVIMO.
POETUI HENRIKUI NAGIUI 50 METŲ.
HENRIKO NAGIO EILERASČIAI
KOVOS SU LENKAIS PRIES 50 METŲ —
ISTORINĖ 1920 M. KARO VEIKSMŲ
APZVALGA.
APIE SVIETIMĄ ANGLIJOJE.
DR. ČESLOVUI MASAICUI PASKIRTA
KENTO PREMIJA.
ATSIMINIMAI APIE SOVIETŲ NUKAN-
KINTĄ POETĄ MANDELSTAMĄ.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
NAUJI LEIDINIAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.

KŪRYBA IR PRAMOGINIS POMĖGIAVIMASIS

Gilios sielos ir vaizdaus dailio-
moginis pomėgiavimas, kuris iš
jo žodžio poetas Jurgis Baltru-
šaitis viename savo eilėraštyje
pasiekia vien namų reikalus,
priminė, kad Dievo pasaulis dar
nėra baigtas kurti ir kad žmogui
kūrėjui dar lieka daug erdvės
reikštis savo kūrybiniais po-
kais. Tai gili užuomina, iške-
lianti kūrybinio talento vertę,
gundos pralenkia talentą ir pre-
kaip Didžiojo Kūrejo darbų tėsė-
jo. Tai išryškina dieviškųjų
kūrybiškųjų tikrojo kūryboje, ku-
riai įvairūs talentai turi pasižy-
ti ir kuri turi susilaukti reikiamo
įvertinimo. Šios kūrybinės pas-
tangos duoda mums nemiršta-
mų poezijos, beletristikos, dramos
veikalo, meniškų paveikslų ir sta-
tulių bei kitų tautos kūrybinėje
istorijoje atžymėtinų rezultatų, mas.

Tačiau iš kitos pusės reikia su-
prasti, kad šalia tikrosios kūry-
bos visada atsiranda ir menkos pseu-
dokūrybos, pramoginio pomėgi-
vimosi. Šitos srities darbams gali-
mybės nuolat didėja. Žmonijos ge-
rovė auga. Atsiranda daugiau lais-
valaikio ir atsiranda gausiau su-
manymų, kaip jį sunaudoti. Ir
štai auga skaičius tų ponų ir kitų,
kurie ima teptuką į rankas ir
ima klijuoti paveikslą po pa-
veikslą. Atsiranda šiek tiek plun-
ksnų vedžioti išmanančių, kurios
kurie savo laisvalaikį sunau-
doja rašymui romanų, apysakų,
eilėraščių ir kitokių dalykų.
Kiti kuria dainų, muzikos kūri-
nių melodijas ir t.t.

Tai bus toks asmeniškas pra-

BRONĖ JAMEIKIENĖ

Norėdami atitrukti nuo kasdie-
ninių rūpesčių ir pasigėrėti pas-
kutiniems rudenėjančios vasaros
dienomis, pasukę į pietryčius nuo
Chicago didmiesčio, stabtelėki-
me Beverly Shores (Indianoje)
Lituanikos parke: būsimie maloni-
ai nusteibinti tos negausios lie-
tuviškosios kolonijos prasmingo
darbo rezultatais.

Beverly Shores lietuvių klubo
iniciatyva, architekto Erdvilo Ma-
siulio sumanus Lituanikos parko
išplanavimas ir skulptoriaus Juo-
zo Bakio įvykdytas imponuojan-
tis Lituanikos paminklas rodo,
kad, turėdami darnią organiza-
ciją ir parinktus vykdytojus, mes
galime padaryti vertingų darbų,
keliančių lietuvių prestižą ir kul-
tūringai mus reprezentuojančių
kitataučių tarpe. Pasukime siau-
ručiu miško takeliu, tarp šakotų
medžių, vedančių į tankumynę.
Staiga prieš mūsų akis atsiveria
plati dangaus mėlynė, atspindi-
dinti pakalnėje romantiškai tyvu-
liuojančiame tvenkinyje. Tą dvi-
galvį tvenkinį supa rudens varso-
mis nuspalvinti plačiašakiai me-
džiai, o iš vandens gelmių kyla
didinga 28-nių pėdų aukščio Litu-
anikos atminimui pastatyta skulp-
tūra.

Lituanikos parkui buvo parink-
ta puiki vieta — vos pora blokų
nuo Broadway Avenue ir tik vie-
nas blokas nuo Michigan'o ežero.
Jis susisiečia su Ripple Water Drive
ir su Beachview ir Bright Water
alėjomis.

Lituanikos parkas dabar tar-
naus kaip Beverly Shores miesto
sodas — poilsio ir pramogų vieta.
Septynių akrų plote užplanuota
įrengti po dvi krepšinio ir teniso
aikštes, vaikų žaidimo aikštelę, at-
naujinti pagrindinius parko rū-
mus, pastatyti 150-ties vietų atvi-
rame lauke amfiteatrą, sustatyti
piknikams stalus, praplėsti esa-
mą dvigubą tvenkinį ir sujungti
jį stilingu lieptu. O parko dēme-
sio centru bus Lituanikos skridi-
mui atminti iš tvenkinio gilumos
į dangų besistiebiani Bakio
skulptūra.

Skulptorių Bakį mūsų me-
no sluoksniui pažįsta jau geras
dvidešimt metų. Dar studijų die-
nomis jis pasižymėjo kaip inova-
torius ir naujų formų ieškotojas.
Bakio techninis diapozonas y-
ra labai įvairus: kala ir virina
(šveicuvoja) geležį, emaliuoja ke-
ramikines skulptūras ir vario
plokštes, įjungdamas visą eilę ša-
lutinių medžiagų: stiklą, akmenį,
medį ir kitus. Šalia skulptūros Ba-
kis dirba ir tapyboje, kuri atsis-
pindi jo metalo — stiklo spalvinė-
se kompozicijose. Nors jo darbu-
se jaučiame mūsų liaudies me-

jeigu neatsirastų įvairiose pozicijose
pretenzingų žmonių, kurie ima
mesti kaltinimus net spaudai,
lyg kai kieno kultūriniai lai-
mėjimai būtų nepastebimi. O gal
kaip tik tie nepastebėjimai ir da-
romi anap kalbančių naudai, pa-
liekant juos nesumurkdytus, kada
iš viso į tuščiaidurius bandymus
neverta kreipti dėmesio.

nininko nuotaikas ir ritmą, ta-
čiau Bakį, kaip kūrėją, reikia pri-
pažinti šio laikotarpio meno atsto-
vu.

Paskutiniųjų metų darbams
Bakis daugiausia naudoja meta-

lus ir geležį. Juos techniškai ap-
valdes ir meniškai apipavidali-
nęs, jis pateikia mums įvairių for-
mų skulptūras ir bareljefus. Litu-
anikos paminklą reikia priskirti
prie jo originaliausių darbų. Ir

šio Lituanikos paminklo išpildy-
mas buvo skirtingas nuo kitų dar-
bų — viską teko daryti ne jaukio-
je studijos pastogėje prie Toron-
to, bet čia pat, vietoje, po atviru
dangumi, miško tankynėje ir

tvenkinio vidury. Antra, teko ieš-
koti medžiagų ir formų, tinkan-
čių tokiai gamtos — miško, dan-
gaus ir vandens — aplinkai. Ir
iš tikrųjų matome, kad mūsų
skulptoriui šis uždavinys pavyko
pasigėrėtina — atrodo, kad
skulptūra yra natūraliai išaugusi
iš tvenkinio dugno, o jos sparnai
viltinai kelia savo "rankas" į
dangų, kaip ir ją supančių me-
džių šakos.

Nors Bakis ir buvo padaręs pa-
minklui modelį, tačiau akiai jo
nebesilaikė. Įkūnydamas skulptū-
rą vietoje, jos formas ir kompoz-
ciją jis interpretavo laisvai, de-
rindamasis prie ją supančios gam-
tos ir aplinkos.

Lituanikos paminklo pagrindi-
niam motyvui menininkas pasi-
rinko stilizuotus sparnus, neimi-
tuodamas nei Soldino miškelyje
įvykusios tragedijos, nei kopiju-
damas paties lėktuvo. Jis kūrė sa-
vo formas ir linijas, harmonin-
gai kryžiuodamas ir jungdamas
jas į vientisą dramatišką kompo-
ziciją, keliančią akis ir mintis į
aukštį. Ir ta dramatinė simbolika
veikia žiūrovą stipriau, nei rea-
listinių formų pakartojimai.

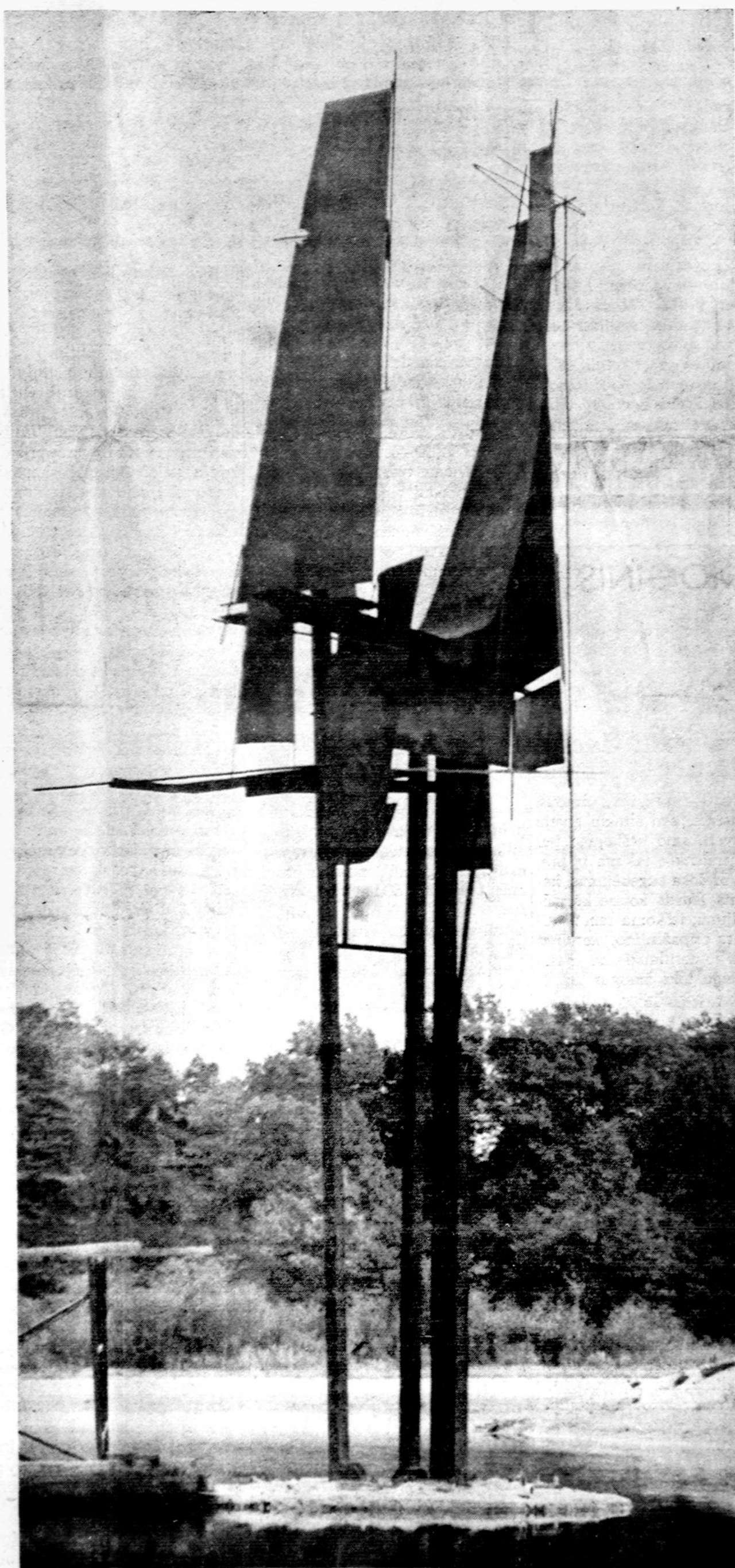
Šia ypatinga proga gal reikėtų
stabelleiti ir prie kitų skulpto-
riaus sukurtų darbų ir pasiektų
laimejimų. Tačiau Bakio kūrybos
medis yra toks vešlus ir šakotas,
kad jam aptarti reikėtų jau visai
atskirus studijas. Šiuo atveju ban-
dysime nors prabėgomis susipa-
žinti su jo kūrybiniais keliais.

Bakis su savo darbais yra da-
lyvavęs Europos meno centrų pa-
rodose (Baden-Badene, Darmsta-
dte, Hanau, Freiburge i. Br., Pa-
ryžiuje), keliaujančioje po Euro-
pą ir Jungtines Amerikos Valsty-
bes parodoje, o Vakarų pusrutulyje
jo darbai periodiškai buvo
reprezentuojami Art Gallery, To-
ronte, University of Waterloo,
Ont., Stanford, Ont., Regis Col-
lege, Toronte, ir Čiurlionio gale-
rijoje, Chicagoje, šalia kitų.

Bakio kūrybą yra įvertinę vo-
kiečių "Das Kunstwerk", "Schri-
Kunst Schri", prancūzų "Arts",
"L'Information", "Le Peintre",
Marcelle Daily — "Le Proven-
cal" žurnalų ir vietinių (Kana-
dos) laikraščių recenzentai. Ba-
kis yra bene vienintelis lietuvis
skulptorius, įtrauktas į "The
Sculpture of this Century" Mi-
chel Seuphor parašytą ir šveica-
rijoje išleistą XX a skulptūros isto-
rija, apimančią epochą nuo Ro-
dino iki šių dienų ir joje labiau-
siai pasižymėjusius skulptorius į-
vairiuose pasaulio kraštuose.

Bakio kūrinių randame kolek-
cijose Europoje (Woldemar
Klein, Vokietijoje, Frances Tur-
bill, Paryžiuje), JAV-bėse (Sv. Fi-
lomenos bažnyčioje, Chicagoje),
Kanaadoje, (Sv. Jono Krikštytojo
bažnyčioje, Toronte). Be to, apie
100 kūrinių galima rasti įvairio-
se privačiose kolekcijose šiaurės ir
anapus Atlanto.

Šis Juozo Bakio kūrinys dabar
puoš Erdvilo Masiulio suprojek-
tuotą Lituanikos parką, byloda-
mas apie čia gyvenusius lietuvius,
kurie, pasikvietę stiprius mūsų ta-
lentus, įamžino lietuvių vardą A-
merikos žemėje.

Juozas Bakis
Skulptūra pastatyta Beverly Shores (Indianos valstijoje, netoli Chicago) viešajame Lituanikos vardo
parke. Paminklas Lituanikos skridimui

KRONIKA IŠ TABOR FARMOS

Septynioliktas Santaros - šviesos suvažiavimas

STASYS GOŠTAUTAS

Buvo malonus pergyvenimas po penkerių metų sugrįžti į Bačino sodybą ir pasimatyti su žmonėmis, su kuriais ilgus metus nebuvo bendravę. Penkeri metai yra ilgas subrendimo tarpas, ir į daug ką po tiek laiko žiūrime ne tik atlaidžiau, bet ir kritiškiau. Rimtos paskaitos pasidarė jau nenuobodžios, o mus visus liečiantys klausimai aktualūs. Buvo įdomu stebėti ir giliau apmąstyti, kur mes, kaip lietuviai, kaip egzilai, kaip lietuviai-amerikiečiai ir kaip intelektualai, stovime.

Bendros pastabos

Rugsėjo 9 - 13 dienomis įprastinė vieton žmonių susirinko nemažai — dauguma kasmetinių suvažiavimų dalyviai. Net paskaitininkų ir literatūros vakaro dalyvių dauguma buvo tie patys, kuriuos tekdavo čia matyti dar 1963-65 metais. Poros mums reikšmingų rašytojų nebuvo. Vietnų, kiti mirė, o treti nepasirodė. Bet jų kūryba vis vien skambėjo cituojama ir deklamuojama kitų dalyvių. Išgirdom Henriką Radauską, lyg jis dar būtų gyvas. Neturko ir Algimanto Mackaus pakartotino deklamavimą.

Tačiau buvo daug kas ir naujo. Pirmiausia buvome penkeriais metais pasenę, pražlę ir net per rimti mūsų amžiu. Dauguma gyvenusių anksčiau Chicago suvažiavom dabar iš vis Amerikos kampų, kur profesinio darbo reikalai mus yra nustumę. Anais laikais buvome dar studentai, ieškantys nuotykių, linksmų vakarų ir savo ateities — dabar jau turime, kad daug kas pasikeitė. Dabar labai rimtai bandėm žiūrėti į mūsų pareigas Lietuvai ir žmonijai.

Tad visas suvažiavimas ir praėjo savęs egzaminavimo ir kieto kritiškumo ženkle. Diskusijos sukosi apie šiuo dienų problemas, kaip "Campus Unrest 70", revizionizmo sąvoką ir ypatingai provokaciją Vytauto Kavolio paskaitą "Šėtonas, Prometėjas, avangardistas, revoliucionierius".

Kaip bendrą pastabą reikėtų pridėti, kad šiame suvažiavime buvo nemaža ir jaunimo, kuris yra rimčiau užsilaugavęs šiuo dienų problemų sprendimui negu mes prieš dešimt metų, būdami jų amžiaus.

Revizionizmo sąvoka

Šių dienų sąmyšyje yra ne pro šalį net semantiškai perkratyti žodžių ir terminologijos sąvokas, kurios per ilgą naudojimą pametė savo reikšmę. Toks buvo ir Vytauto Kavolio paskaitos tikslas.

Revizionizmas yra žodis, kilęs iš marksistinės dialektikos. Tas žodis šiandien plačiau vartojamas negu liberalizmas, nes nesukuriantis. Liberalizmas, tolerantiškumo vardu, yra padaręs daug nežmoniškų dalykų. Tačiau, kaip pastebėjo kažkas iš dalyvių, ir revizionizmas nėra jau toks švarus, ypatingai Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje — pavyzdžiui, Čekoslovakijoje. Revizionizmas yra naujų konfliktų išsukimas, polemikos tarp kartų paasarinimas.

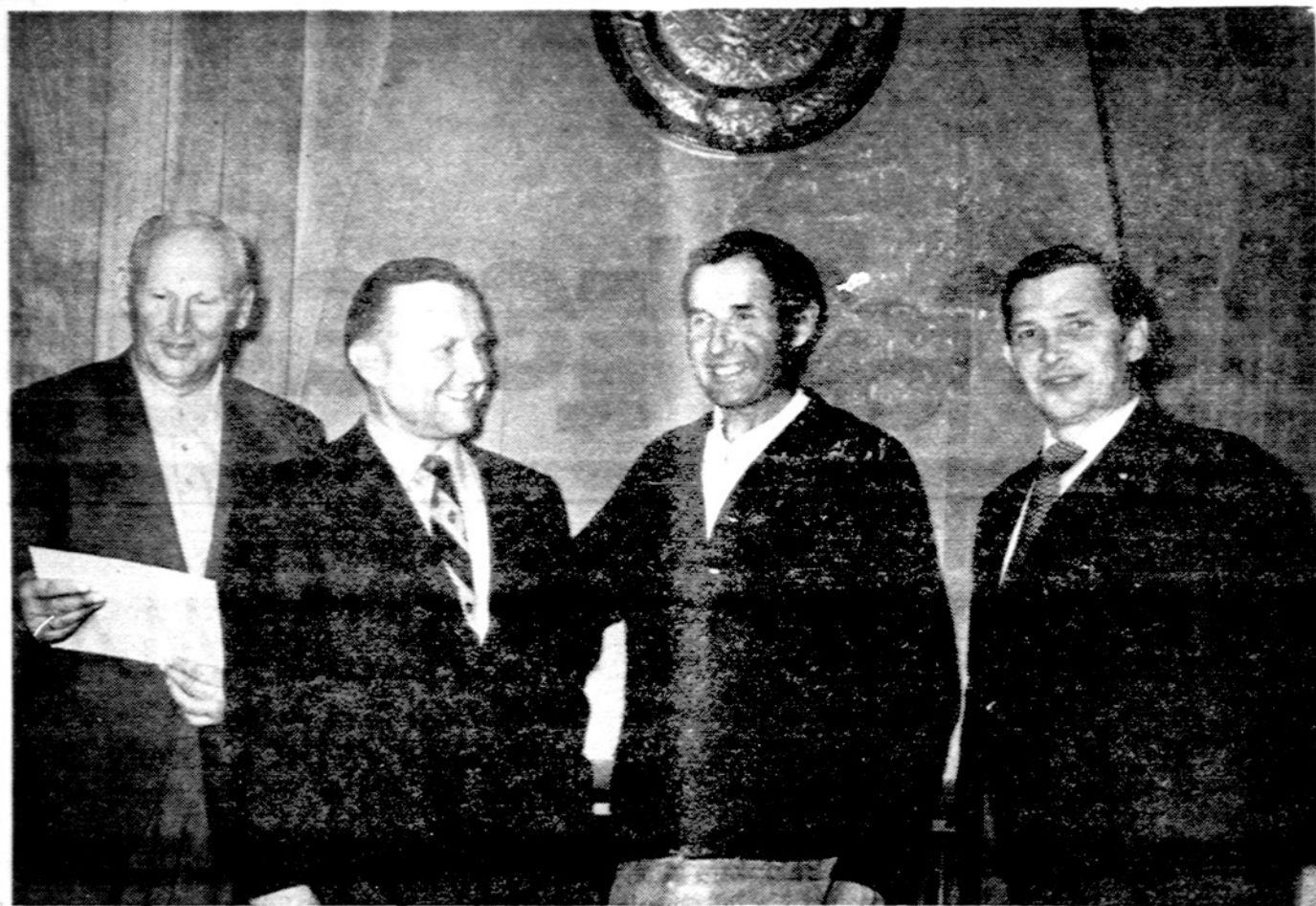
Nors Kavolio paskaita daugiausia dėmesio skyrė ideologijai, diskusijų metu tema tačiau nukrypo į grynai semantines problemas. Vincas Rastenis pastebėjo, kad gal reikėtų pakeisti revizionizmą humanizmu. Kitas pridūrė, kad humanizmas neimplikuoja akcijos. Trečias užklauso, kas blogo su vadinamąja kairia-

ja pažiūra. Atsakymas gana aiškus — po kairiuoju sparnu yra prisidengę daugiopu ideologijų, pradedant marksistais ir baigiant liberalais. Kairė šiandien yra amorfine.

Kavolio paskaita, kaip visados — provokuojanti ir kontroversinė, davė tam tikrą toną visam suvažiavimui rimtai pasvarstyti: kas mes esame, kur einame?

Lietuviai ir žydai XX amžiuje: žydiškas požiūris

Antra to paties ketvirtadienio paskaita, skaityta Rimo Kriščiūno, buvo pradėta pastaba, kad čia bus tik užrašai didesnės apimties darbui. Tai gal viena iš opiausių, mažiausiai žinomų ir faktais paremtų temų, į kurią tačiau reikėtų labai rimtai pažiūrėti. Daug nerimtų priekaištų yra užmetama lietuviams žydų klausimu ir dar daugiau netikslumų yra paskleista mūsų anekdotų formoje. Paskaitininkas bandė pristatyti tik keletą žydų autorių, liečiančių Lietuvos žydų santykius su visa aplinka. Jų yra daugiau — ypatingai įdomios dvi knygos, tik išleistos Lietuvoje, kurių paskaitininkas dar negavo progos pamatyti. Žydų santykis su lietuviu yra tikra išimtis Europoje nuo pačių Gedimino laikų. Kai žydai buvo spaudžiami Vakaruose, mūsų kunigaikščiai juos kviesdavosi ir įkurdavo savo žemėse, duodami jiems net specialų statusą. Užtai žydai Lietuvoje visados ir buvo atskira bend-

Lituanikos Parko komiteto daliai, Beverly Shores lietuvių klubo vardu pastatytas viešajame Lituanikos parke herojiškam lietuvių skridimui paminklą. Iš kairės į dešinę: St. Rudys, dr. K. Ambrozaitis, paminklinės skulptūros kūrėjas skulpt. Juozas Bakis ir Lituanikos parko planuotojas arch. E. Masiulis.

dėti ir skaityti, kad paskutiniu metu jau yra visa eilė žydų Lietuvoje, kurie kuria poeziją ir prozą lietuviškai, rašo teatro apžvalgas ir apamai aktyviau dalyvauja lietuvių bendruomenėje.

Paskaitininkas ribojosi žydų pasakymais ir dokumentacija, kalbant apie lietuvių prisidėjimą prie žydų naikinimo nacių laikais. Pastebėta, kad daug dokumentų yra dar neprieinamų, o visa eilė kitų faktų (ypatingai nacių laikais vokiečių šalininkų) yra suklustoti. Yra milžiniškas darbas atstatyti tiesą, kuri dažnai būna visiems labai nemaloni. Paskaita susilaukė daug priekaištų ir netikslių pastabų — bet, tokią temą iškelti, kitaip ir būti negalėjo.

Tarp įdomių faktų, iškeltų prelegento, buvo vienas ypatingai ironiškas — 1945 metais tarp vi-

deologija ir tik daug vėliau "know how". Abiejuose kraštuose situacija panaši, tik anksčiau ar vėliau išgyventa. Anot Grigaliūno, studentai šiuo metu rūpinasi ideologija, todėl tiek sumišimo ir kontradikcijų. Nemažiau idomus, vidinėmis informacijomis buvo Augustino Idzelio faktų pristatymas apie Kent universiteto įvykius.

Iš viso simpoziumo buvo tik vienas dalykas aiškus: kad nei Vietnamas, nei negrų problemos nėra svarbiausi klausimai. Apie juos net nebuvo daug ir kalbėta, nors Žygas ne kartą bandė iššaukti reakciją be rezultato. Šių dienų studentų problema yra dvidešimto amžiaus krizės išdava, kuri nebus greit išspręsta prie diskusijų stalo. Aplamai simpoziumas pasižymėjo savo rimtumu ir moderuotu tonu, — nebuvo radikalių išsišokimų nei per daug lengvų išvadų. Tur būt, jauniemas šiandien yra per daug atsargus, kai problemos dar toli gražu neaiškios.

Sėkė profesorių simpoziumas ir dalyviai: Levas Gerulaitis, Stasys Goštautas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskis — moderatorius.

Šeštadienį, dešimtą rytą, po labai trumpos nakties, kaip paprastai suvažiavimuose, Vytautas Vepštas įkino žadindamas ir sakė, kad esu laukiamas prie simpoziumo stalo. Mat, šis Santaros - šviesos suvažiavimas neturėjo iš anksto surašytos programos, ir niekas tikrai nežinojo, kas kurį valandą dėsia Bačino daržinėje. Taip atsitiko ir man.

L. Gerulaitis, vienas iš simpoziumo dalyvių, pradėjo diskusijas šiuo sakiniu: "Profesoriai yra durni, bet studentai dar durnesni." Būčiau beveik sutikęs su Gerulaičiu, bet, deja, po simpoziumo reikėjo posakį atitaityti ir "Studentai yra durni, bet profesoriai dar durnesni". Simpoziumo pradžioje toks pareiškimas visą reikimą padarė labai nerimtu, ir diskusijos nukrypo į visokių šulkių. Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskis dar bandė grąžinti kalbą į akademinį lygį, bet apskritai atrodė, kad profesoriai galop nieko naujo nepasakė. Tarp prieitu išvadų reikia paminėti nuomonę, kad universiteto problemos yra vidinės, kad reikia vengti konfrontacijų, kad universiteto struktūra yra bejėgė spręsti greitos socialinės problemoms, nors sprendimai ir būtinai. Iškelta ir tai, kad radikaliai savo akcijai pasirinko universitetą todėl, jog čia lengviausia yra iššaukti kontroversiją ir konfrontaciją.

Rekašius pora sakinių palietė medicinos situaciją universitetuose bei problemas, kurias dirbtinai yra sudarę "American Medical Association". Palietus šią temą, čia pat pora daktarų mėgino bent formaliai gintis. Nema-

žiau sukėlė triukšmą ir Šmulskio mintis, kad šiais laikais balsuoti už ROTC reikia daugiau drąsos negu balsuoti prieš.

Santaros identiteto problema

Šeštadienio popietėje Mykolas Druga svarstė Santaros-šviesos ir jos narių identiteto problemą. Jau ne pirmą kartą Santara ieško savo tikslo. Įdomu buvo, kad šį kartą Santaros organizacijai klausuką pastatė jaunuolis, išaugęs toje pačioje organizacijoje. Anot Drugos, Santara neturi tikslo, o jeigu ir turi, ji jo nepateisina. Pavyzdžiui, "Metmenys" gali būti leidžiami ir be Santaros; kultūriniai vakarai rengiami ir kitų grupių bei pavienių asmenų. Santara neturi įstatų, neturi nei dvasios tėvų — "esame dirbtinis dalykas".

Tai buvo tipiškas revizionizmo požymis, labai sveikas kiekvienai organizacijai ir ideologijai, kuri, kaip Santara, jei prieš dešimt metų turėjo savo tikslą ir ideologiją, tai šiandien to tikslo ir tos ideologijos jau nebeužtenka. Tai kas daryti — uždaryti kromelį ir važiuoti pas ateitininkus? Druga neturėjo konkrečių pasiūlymų ar nenorėjo jų atskleisti. Leonas Sabaliūnas pasiūlė, kad gal Mykolas turėtų steigti naują organizaciją, kurią senoji Santara remtų.

Ši problema gal ir atrodė juokinga. Bet ar ne visos organizacijos pasensta, ar kartais jos neturėtų pagalvoti laiku apie mirčių, jei nepajėgia atsinaujinti. Tačiau nors visi dalyviai sutiko, kad problema verta dėmesio, publikos nariai (kiti net nesantariečiai) įtikinėjo, kad Santara, kaip tokia, dar turi savo tikslą.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIS
2858 West 63rd Street

Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 2-4 val. Trečiadieniais 10-11 val. Prilima ligonius pagal susitarimą. Ofiso telefonas: PR-3229. Rez. telef. WALBROOK 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatliepia skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-ijos ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Šeštadieniais 2-4 val. Trečiadieniais ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WALBROOK 5-3048

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo Takų Chirurģija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Šėtonas ir kiti

Paskutinė paskaita ankstyvą sekmadienio rytą buvo dr. Vytauto Kavolio "Šėtonas, Prometėjas, avangardistas, revoliucionierius." Tai buvo bene viena iš įdomiausių Kavolio paskaitų. Pirmiausia buvo pristatyta istorinė plotmė šitie du architipai — judėo-krikščioniškas Šėtonas ir graikiškas mitologinis Prometėjas. Toliau rinkdamas palyginimus, Kavolis išvedžiojo, kad avangardizmas yra labiau šėtoniškas negu prometėjiškas, nes avangardistas, taip kaip ir Šėtonas, yra ekspresyvus sukilėlis, pavydus ir

sau pakankamas naikinimo mechanizmas. Čia autorius turėjo minty avangardizmą toki, kokį pristatė žymus italų kritikas renato Poggiali. Daug kūrybingesnis jau yra Prometėjo mitas, kuris yra technologijos inovatorius, o tuo pačiu ir Vakarų kultūros inspiratorius. Kavolis čia išvedė paralelę tarp Prometėjo ir revoliucionieriaus.

Įdomiausi buvo Kavolio duoti konkretūs iliustraciniai pavyzdžiai. Prie šėtoniškojo tipo jis priskyrė Marką ir Levą Gerulaitį — kurį pavadino "trickstergod". Apžėrdamas Dionizą, kaip gerąjį (Nukeitą į 6 pusl.)

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta po šėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ms. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą, jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų - rezid. — PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKS
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadien. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KALVALIONAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ

Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — RELIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)

3925 W. 59 Street
Val.: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak., šeštadi. 12-2 val. p. p. trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue

Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 8-8 val. vakaro. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero

Kaadien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškylus trečiadienius Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HELOCK 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773, Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirmą tik susitarus
Valandos pirmad., ketv. 6-8 val. antradi. 2-4 val.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. ir penkt. 2 — 8 p. p.
Antr. ir ketv. 9 — 11 v. p.
ir 4-8 p. p. Šeštadi. 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinus ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta.

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street

Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos

Pirma ligonius tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA

Ofisas 2656 W. 63rd St.

Val.: antradi. nuo 1 - 4 popiet, ketvirtadi. nuo 5 - 7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4235 W. 63rd Street

Ofiso tel. RELIANCE 5-4416
Rez. GRowell 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktadi. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vak. Sekmad. ir trečiadi. uždaryta

Rezid. tel. WA 5-3096

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2656 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 8 iki 5 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMONAS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Pirmiausia ligonius tik susitarus

Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue

Val.: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-4446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street

Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141 Namų 696-4850
Val.: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Juozas Bakis

Angelas Sargas (Nuotr. Schube-Soucek)

Angelas Sargas (Nuotr. Schube-Soucek)

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

Žydų įnašas pasaulinėje literatūroje yra labai akivaizdus dalykas. Vien tik ispanų literatūroje žydų tarpe buvo tokių rašytojų kaip Šv. Teresė, Fray Luis de Leon, o paskutiniu laiku yra su-sekta, kad net Cervantes buvo žydų kilmės. Tačiau Lietuvos kultūroje (liteatūroje ir mene) žydai lig šio nepalikę beveik jokių pėdsakų. Prileiskim, kad Souline, Lipchitz, Ben Shan ir būti lietuvių kilmės, bet jų darbai jau priklauso Paryžiaus ir New Yorko meno mokykloms. Iš Lietuvos kilusio Berensono studijos niekuo nėra prisidėjusios prie Lietuvos kultūros aruodo. Tačiau tuo gi-

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

Universitetas ir studentai

1970 metais

Studentų simpoziumas ir jo dalyviai: Audronė Giedraitytė, Benediktas Grigaliūnas, Augustinas Idzelis, Romas Sakadolskis, Vitalis Vengris ir moderatorius Kestutis Paulius Zygas.

Audronė Giedraitytė pristatė Ispanijos studentų sąjūdį. Benediktas Grigaliūnas gal rimčiau

prilaukus Paryžiaus ir New Yorko meno mokykloms. Iš Lietuvos kilusio Berensono studijos niekuo nėra prisidėjusios prie Lietuvos kultūros aruodo. Tačiau tuo gi-

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė, kuri iki pat nepriklausomybės laikų net nemokėjo lietuviškai. Laiku net nemokėjo lietuviškai.

ruomenė

Didelis medis prie turgaus aikštės

Poeto Henriko Nagio 50 metų amžiaus sukaktį minint

Kai dabartiniai penkiasdešimtmečiai visokių profesijų mūsų švietimo mokytojai, kurie lietuvių literatūros nepriklausomos Lietuvos gimnazijose, tai aukštesniųjų klasių kurse turėjo daugiau ar mažiau susipažinti ir su šių mūsų rašytojų kūryba: Šeinius, Savickio, Vaičiūno, Kiršos, Putino, Binkio, Sruogos, Tyliavos ir kt. O kokio amžiaus buvo tada, sakysim 1935 metai, visi čia suminėję, gimnazijos kursan, kaip gerai pavyzdžiai, įtrauktieji rašytojai? Šeinius buvo 46 metų, Savickis - 45, P. Vaičiūnas - 45, Kirša - 44, Putinas - 42, Binkis - 42, Sruoga - 39, Tyliava - 33 ir t. t.

KAZYS BRADŪNAS

būdavo didelė šventė, kada i tą ar kitą Lietuvos gimnaziją, pedagogų pakviesti, atvykdavo ne tik vyresnieji rašytojai, kaip Vydūnas ar Vaižgantas, bet ir anuometiniai trisdešimtmečiai — Brazdžionis, Aistis ir kt. Atvykdavo ne vien i literatūros vakarą, bet užeidavo ir i literatūros pamokas, pasižėkėdami gyvu žodžiu su pačiais mokiniais. O po to jau būdavo nenuostabu, kad, sakysim tokioj Vilkaviškio gimnazijoje, anuo metu turėjusioj apie 300 mokinių, naujo Aisčio ar Brazdžionio rinkinio patys gimnazistai per kelias savaites nupirkdavo netoli šimto egzempliorių.

Šitokiose nepriklausomos Lietuvos švietimo institucijų nuotaikose ir konkrečiame švietimo darbe užsimezgė ir įgijo tvirtus pagrindus ta rašytojų respikuojanti, literatūrą mylinči ir ją gerbianči tradicija, kuri i šiandien tėvynėje, nežūrint okupacinės šalies ir gruodo, žydi ir leidžia šaknis, spausdinant gerųjų rašytojų knygas dešimtmekstiniais tiražais, o jau per 40 metų persiritusių autorių kūrybą nagrinėjant atskiromis studijinėmis knygomis. Gi mūsų čia ar gali ko nors panašaus tikėtis Brazdžionis, Aistis, Radauskas, Vaičiūnaitis, Ramonas, perkopę jau per 60 metų, kai net apie su mumis išeivijoje gyvenusių ir čia mirusių didįjį mūsų klasiką Krėvę šimtapuslapinės studijos dar niekas neparašė.

Visa tai, apie ką čia buvo užsiminta, nėra koks nors čionykščių mūsų rašytojų ašarojimas, prašymas i juos atsižvelgti, jų neužmiršti, nei jų pasigailėti. Ne! Rašytojai nesilenkia, neatsiprašinėja, nesiskundžia, bet tiesiog net didžiujasi, kad jie i tokiose nepalankiose išeivijos sąlygose atlieka pareigą savo pašaukimui, savai literatūrai, tęsdami laisvosios lietuvių literatūros tradiciją ir ją papildydami nauju braižu, rodančiu kelius ateitin. Ar lygiai gali didžiūotis ir išeivijos lietuviškoji visuomenė, jos įvairios institucijos, švietimo darbuotojai ir tokį mažą knygų tiražą neįsiperkantys skaitytojai savo pareigų lietuvių literatūros atžvilgiu atlikimu? Klausimą paliksime neatsakytą. Atsakyme jį sau kiekvienas individualiai.

Spėju, kad panašų minčių kankinamas tolimoje Kanadoje, Montrealy, spalio 12 d. savo penkiasdešimtąjį gimtadienį sutiko vienas ryškiųjų išeivijos, o taipgi ir visos šiandieninės lietuvių literatūros poetų — Henrikas Nagys. Normaliais metais laisvoje tėvynėje jo kūryba šiandien būtų įtraukta i vyresniųjų klasių gimnazijos programą, apie ją būtų profesorų kalbama pedagoginių institutų ir universitetų auditorijose, sukties proga būtų išleista jo poezijos rinktinė, visi kultūros žurnalai apie jo kūrybą ta proga plačiai rašytų. O dabar? I ką sukaktuviniui remtis, kaip pasitikti vien tik savo įėjomis, ir kaip jų užteks ateičiai džiugės nekeliančios išeivijos gyvenimo kontekste?

O vis dėlto Nagys mūsų čia yra didelis ir toks, koks jis per savo penkiasdešimtmetį užaugo. Daug kur smulkiame mūsų gyvenime ir jo kasdieniniame bruzdėjime Nagys su savo i knygas surinkta kūryba yra nelyginant paties aprašytas, didelis medis prie turgaus aikštės. 50-tąją gimimo dieną apie poetą galime kalbėti jo paties dar 1942 metais sukurtojo ano eilėraščio žodžiais.

O aš išaugau lig dangaus. Mane perkūnai skaldo. Mano viršūnė įsikimba vėtrės kruvinais nagais ir drasko žiedus ir šakas. Ir šaltis žiemos naktim man kraują stingdo šakose, —

(Nukelta i 5 pusl.)

Poetas Henrikas Nagys, kuriam spalio mėn. 12 d. suėjo 50 m. amžiaus. Nuotrauka Vytauto Maželio

Iš Henriko Nagio poezijos

DIDŽIOJI NAKTIS

Kai jis pravėrė pirmą kartą kūdikio akis — dangus su žvaigždėmis jose paskendo... Ir jis žiūrėjo: — kaip Motinos ir Tėvo bailios rankos Jo kūną segė kailiais, nes naktis buvo šalta ir didelė:

joje sutilpo bokštai miegančiais varpais, ir aukštos, trapios palmės, sutikusios atjojančių karalių eiseną: ir žėrinti žvaigždės, kurių kažkas ant delno padėjęs nešė dangumi...

Tokia didžiulė buvo ta naktis. Bet Vaiko akys buvo dar didesnės: ir tokios naktys — kaip žuvies gelmė — jose paskęsta.

(Iš rinkinio Lapkričio naktys, 1947 m.)

LAPAMS KRINTANT

Tavo žodžius nutvėręs vėjas nusineša svyruojančia alėja ir lieja mums i veidus liūtį ir lapus.

Sustojam tylūs vandenio pakrantėj ir klausom, kaip i blaškomus kaštanus krenta rudens ir gervų klegesys šurpus.

(Iš knygos Saulės laikrodžiai 1952m.)

LATERNA OBSCURA

Mudu piešiamė vaiko veidą ant pirmojo sniego. Po laukinių aviečių šakom supa lėlė sesuo. Lengvą sniegą paklojo naktinė darbininkai ant gruodo ir dažo derva medinį tiltą per Bartuvą. Pirmagimis sniegas purus, kaip sesers plaukai.

Per susigūžusį žemaičių kaimą lekia kazokai nuogais kalavijais kapodami baltą beždą žiemos mėnesieną.

Mudu piešiamė brolio veidą ant pirmojo sniego. Nuomariu serganti sargo duklė sužiedėjusią duoną trupina kapo duobėn. Kaimietės vaikinį veidą ir klostyto popieriaus prieglavį sniegas užpusto. Pro pūgą aidi kimi giesmės ir uždusę varpai.

Per tylų, miegantį, baltą žemaičių kaimą lekia kazokai rimbais ilgais kapodami medžiuose žėrinčią žydrą žiemos mėnesieną.

Niekas tavęs nebūciavo labanackio. Niekas kartu neraudojo mirusios motinos. Tėvo pakarto nelaidojo niekas. Tavo žemė buvo tuščia ir nuoga. Tavo žemė, kaip žemdirbio delnas.

Niekas tavęs karalystėn neleidė — pilki apdarai plazdėjo, kaip seniai pamirštų pakasynų vėliavos. Maro marškonys.

Per skurdų žemaičių kaimą lekia kazokai ant iečių ilgų nešdami sukaptą mėlyną žiemos mėnesieną.

Skaistų sekmadienio rytnetį spindinčioj žemėj dažo derva darbininkai medinį tiltą per Bartuvą. Tekla giliai po ledu neskubėdama upė i jūrą. Po aviečių šakom užpustytą miega sesers lėlė. Mudu piešiamė miegančio brolio veidą ant mėlyno sniego.

(Iš rinkinio Mėlynas sniegas 1960 m.)

SVAJONĖ

Norėčiau prisijaukinti sakalą, pilką, išdidų paukštį, aitvarą brolį.

Norėčiau prisijaukinti sakalą gintarinėm akim, vienai vienintelei medžioklei, kurios ilgėjaisi visą gyvenimą.

Norėčiau prisijaukinti sakalą, raibą poetų paukštį, kad plūktą molio aslą, atsiminimu gadynėj, papuostų plačių sparnų šešėliais.

Norėčiau prisijaukinti sakalą, aitvarą brolį, išdidų, pilką paukštį gintarinėm akim.

(Iš Lietuvių rašytojų draugijos 1969 metų premiją laimėjusios knygos Broliai balti aitvarai 1969 m.)

Alinos karjera

J. SAVASIS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Alina visa tai galvojo ir pergalvojo. Jai buvo aišku, kad motina ir vyras yra priešinigi jai ir jos karjerai. Juodu abu susimokė ir sutarė priversti, kad ji mestų darbą, kuriuo buvo patenkinta. Ir kodėl ji turėtų jiems nusileisti? Jų paklausti? Kodėl? O tačiau tai yra du asmenys, kuriuos ji turėtų mylėti labiau už visą pasaulį. Kas bebūtų, kokie jie bebūtų, ji negalėtų gyventi be jų. Ji neturi rizikuoti jų netekti.

Lodo tą dieną fotografavo Aliną viename parke už miesto. Pūtė šaltas vėjas ir Aliną nukrėtė šurpulis. Ji buvo pavargusi, susirūpinusi. Pirmą kartą Lodo smulkmeniškumas ir jo pastabos ją erzino. Jai ši kartą Lodo atrodė ne didelis artistas, o tik manekenas be žmogiškų jausmų, besirūpinąs vien tik savo bižniu.

— Kas tau yra, Alina? — staiga paklausė. Ji papasakojo, kad motina susiradusi darbą ir negalės prižiūrėti kūdikio.

— Gal aš negalėsiu nė i Romą vykti. O gal iš viso negalėsiu daugiau dirbti...

— Tikrai galėsi, — atsakė Lodo savimi patikintu tonu. — Čia nėra jokios proble-

mos. Vaikui pasamdysi auklę, o namams prižiūrėti paimsi kambarinę.

— Bet, tai neįmanoma.

— Nesirūpink. Aš viską sutvarkysiu. Tu nieko negalvok ir neturėk naminių rūpesčių. Jie gadina tavo veidą. Tada fotografijose tu atrodai per daug rimta. Turi būti rami ir linksmas.

Vakare, grįždama namo, Alina dar kartą ramiai svarstė savo padėtį. Ir staiga suprato, iki šiol klydusi. Apkaltino vyrą, kad jis esąs despotas, tironas. O pati kaip pasielgė? Pasi-davė Lodo tironijai, kad ją apvaldytų lyg daiktą ir panaudotų savo amatui. Ji staiga su-prato esanti moterimi, kuriai reikalingas vyro vadovavimas, bet tokio vyro, kuris ją myli. O tokiu buvo tik jos Simas.

Su skaudama širdimi Alina padarė išvadą, kad ji turinti mesti darbą. Žinojo, kad tai pa-daryti bus nelengva, bet kitaip pasielgti yra neįmanoma. Reikia rinktis: arba darbas, arba vyras ir vaikas. Ji renkas Simą ir mažąjį Tony, o ne Lodo...

Padariusi tokį sprendimą, Alina pajuto di-delį troškimą laimės, kurią jautė tada, kai dar

nepažino Lodo... Kelias i namus ši kartą labai prailgo.

Grįžusi namo, rado Simą belaukiantį. Jau norėjo mestis jam ant kaklo, bet jo šaltumas ją nuo to sulaukė. Vos pajugė pasakyti:

— Esu labai pavargusi.

— Išgerk ką nors, — ir pripylė stiklą gai-vinančio gėrimo jai ir sau.

— Ar mama tau ką nors sakė apie savo darbą?

— Taip. Aš džiaugiuosi, kad ji susirado užsiėmimą. — Simas atsėdė ant sofos.

— Simai, šiandien aš noriu su tavimi pa-sikalbėti...

— Nėra reikalo. Jau visas sutvarkyta.

— Kas?

— Ši savaitgalį nunešiu Tony pas mano tėvus. Jau su jais susitariau. Aš pats irgi liksiu tenai ir važinėsiu i darbą traukiniu, kol rasiu arti tėvų ir sau butą.

Panika apėmė Aliną. Tarsi koks durklas persmeigė jos širdį, kuri ėmė smarkiai plakti. Ėmė pritrūkti kvapo.

— Simai!

— Tu gali likti čia. Būsi laisva ir galėsi daryti, ką tik nori. Juk to tu seniai trokštai. Ar ne?

— Ne, Simai. Tu mane jau nemyli.

— Galėčiau aš tą patį pasakyti ir tau.

— Tu negali taip padaryti. Tu ardai mū-sų santuoką.

— Mūsų santuoka jau neturi prasmės. — Si-mas pastatė savo stiklą ant stalo. — Gal ki-tas vyras susitaikytų su panašia padėtimi. Ki-tas gal džiaugtųsi ir didžiutusi esąs garsios pa-saulinio garso modistės vyru. Aš — ne.

— Tai žinau, suprantu. — Alina atsėdė šalia vyro. — Simai, tu negali palikti manęs. Aš tave myliu. Iki šiol buvau kvaila egoistė. Bet dabar pasikeisiu. Mesiu darbą pas Lodo. Simas papurtė galvą.

— Taip kalbi dabar, kai esi sukrėsta. Bet tai nieko negelbės. Liksi vėl nepatenkinta ir kaltinsi mane.

— Ne. Esu nusprendusi. Tai padariau šiandien, grįždama namo. Man palengvėjo, kai galėjau ramiai padaryti tokį sprendimą. Aš taip skubėjau namo, kad visa tai tau pa-sakytiau...

Alina norėjo įrodyti, kad ši kartą ji kalba nuoširdžiai, kad ji nori grįžti i šeimą. Simas tylėjo. Paskui pasisuko i žmoną ir įsmeigė sa-vo žvilgsnį i jos akis. Alina vos vos apvaldė savo jausmus, kurie kaito ir virė viduje. Pas-kui apsisvaldžiusi, gana ramiai balsu tarė:

— Žinau, kad aš esu ne tokia, kokią save įsivaizduoju. Tai aiškiai man pasakė mama ši rytą. Tačiau, prašau tavęs vieno: duok man ga-limybės ir laiko. Aš vėl padarysiu tave laimin-gu. Gyvensiu tik tau ir Antanukui. Aš jį per daug myliu ir tik dabar suprantu, ko ne-tekėjau...

Cia Alinos balsas nutrūko, ir ji negalėjo daugiau ištarti nė vieno žodžio. Užstojo ilga, kankinanti ir slėgianti tylą. Alina bijojo paju-

dėti, giliau kvėpuoti. Jeigu dabar Simas pasa-kys, kad jis nenori pradėti vėl viską iš naujo, ji yra žuvusi. Bet jai dabar niekas nebuvo svar-bu. Ji tik vieno norėjo: nuimti nuo vyro veido tą skausmo, nusivylimo žymę. Norėjo vėl gra-žinti jam gyvenimo džiaugsmą.

Alinai rodėsi, kad praėjo ištisť metai, kol vyras nedrąsiai, beveik tyliai prabilo:

— Norėčiau tavimi tikėti, norėčiau... — Alina uždėjo savo ranką ant vyro rankos su baimė, kad jis atitrauks savąją. Bet jis pasi-liko nejudas. Tuo momentu Alina pastebėjo vy-ro akyse sublizgusias ašaras. Ašaros akyse Si-mo, kuris visada yra toks tvirtas, susivaldęs. Lyg iš požemių pasigirdo vyro skausmo bal-sas:

— Aš buvau toks nelaimingas, apleistas... — Simo galva pasiviro ant Alinos peties ir ji apkabino vyro galvą, ėmė glostyti jo plaukus. Atrodė, kad savo rankose turi ne vyrą, o sūnų, kada jį ramindavo beverkiantį.

Alina dabar jautė, kad rolės pasikeitė. Da-bar ji buvo tvirta, o vyras silpnas kūdikis. Nau-jas meilės ir užuojautos jausmas užliejo jos širdį.

Ji žinojo, kad nebus lengva vėl iš naujo pradėti suardytą gyvenimą, išbraukti visa, kas buvo įvykę. Reikės ilgesnio laiko atgauti vyro meilę ir įrodyti savąją. Tačiau Simas sutei-kė tam progą ir galimybes.

Tik dabar Alina suprato, kad aukščiausia ir svarbiausia moters gyvenimo karjera — bū-ti mylimo ir mylinčio vyro žmona.

KOVOS SU LENKAIS PRIEŠ 50 METŲ

Trumpa, istorinė 1920 metų karo veiksmų apžvalga

KAZYS ALISAUSKAS

(Tęsinys iš praėjusio šėstad.)

Rugsėjo 22 d. katastrofa. Lenkai nuo rugsėjo mėn. pradžios sustiprino propagandinę veiklą Vakarų Europos valstybėse prieš Lietuvą. Skleidė daug pramanytų gandų, ypač, kad girdi, lietuviai bendrauja su bolševikais prieš lenkus. Kalvarijos deryboms nepavykus, propagandinė veikla dar daugiau suintensyvino pačioj Lenkijoje ir užsienyje. Tuo laiku lenkams karas su bolševikais buvo pagrindinis reikalas, o jų pirmieji uždavinys buvo užimti Gardiną, kur buvo gan didelės bolševikų jėgos. Lenkų karo vadovybei rūpėjo šią įtvirtintą vietovę kaip nors apseiti. Lenkijos kariuomenė po smarkių kautynių prie Vyslos buvo jau pasilėjęs ir apsitvarkiusi. Lenkų generalinio štabo viršininkas generolas Rozwadowski paruošė keltą tolimesnio puolimo planą; žymesnieji buvo du: pirmasis — sutelkti pajėgas Augustavo mūšio, nublokšti lietuvius į šiaurę, pereiti Nemuną prie Druskininkų (reikalui esant ir prie Merkinių), užėjus ir rusų — bolševikų kariuomenės sparną, priversti pasitraukti juos iš Gardino, smogiant bendrąją Druskininkai, Marcinkonys, Rodūnė, Žirmūnai, Lyda kryptimi; antrasis — su-

Lietuvių puolimui lenkų buvo skirta pirmoji, stipresnė, sparninė grupė. Įskymą užimti išeities ribą puolimui Augustavo mūšiuose lenkų kariuomenės dalys gavo rugsėjo 19 d. Užimti galutinai ribą ir pasiruošti buvo įsakyma iki rugsėjo 21 d. ryto. Puolimą kariuomenėi buvo įsakyma pradėti rugsėjo 22 d. 10 val. ryto. Seinus, Beržininką ir Kapčiamiestį buvo įsakyma užimti ir lietuvius nustumti į šiaurę ne vėliau kaip iki rugsėjo 22 d. sutemų. Lietuvos kariuomenės vadovybė apie atvykimą į Augustavo mūšius lenkų pėstininkų turėjo tik apytikrų žinių. Žinias suteikė žvalgybos pasiūsti mūsų kariai ir keletas pabėgusių lenkų kareivių. Vadovybė išėjo būti pasirengusiems atremti kiekvieną priešų puolimą.

Rugsėjo 22 d. apie 10 val. staiga ir didelėmis jėgomis lenkai pradėjo puolimą. Vietose, kuriose norėjo prasliauti pro mūsų frontą, lenkų karo vadovybė sugebėjo sutelkti 4—5 kart didesnes jėgas, negu kad ten buvo lietuviai. Puolama buvo 2-ą pėstininkų, 3-čios divizijos bare, abipus Kalvariją — Suvalkai plento buvo ramu. Kapčiamiestį, kur stovėjo 8 pėstininkų pulko štabas, puolė

Mūsų sunkioji artilerija kovoja prieš lenkus Seinų fronte 1920 metais.

(Iš Br. Kvickio archyvo)

6 pėstininkų pulkas, užpultas lenkų prie Vilkapėdžių kaimo, truputį pasitraukė Vidgirių kaimo link, čia kontratakavo lenkus. Smūgis buvo stiprus, priverstė lenkus pasitraukti ir sustojo. Taip pasirengę, abi pusės ir liko stovėti iki kautynių galo.

8 pėstininkų pulkas buvo užėmęs labai platų barą, apsiginti ir išlaikyti negalėjo. Lenkų kavaleri-

pobūdzio lenkų puolimas. Visi vokiečiai, prasidėjus lenkų puolimui, buvo vienodi: likviduoti lenkų prasižėmimą, užimti mūsų turėtas pozicijas ir t.t. Bet kuomet pavakareje įsitikino, kad tai yra rimtas ir didelis lenkų puolimas, leido pulkui vadams pasitraukti, savarankiškai veikti ir manevruoti, bet šitai buvo daug kur jau per vėlai. Lenkai iniciatyvą jau turėjo savo rankose. Tuo ir pasibaigė šios kautynės. Daugiausia nukentėjo 2 pėstininkų pulkas, mažiau 8,6 ir 5 pėstininkų pulkai. Lenkų nelaisvėn pateko apie 40 kareivių, 2 pulkų vadai, 1 artilerijos diviziono vadas, apie 2000 kareivių, 3 baterijos, daug kulkosvaidžių, šautuvų, arklų ir vežimų. Su šiomis kautynėmis mes, galima sakyti, praradome Vilnių, kurį, pasitaikius progai, lenkai vėliau ir paėmė.

Užėmę Seinus ir Kapčiamiestį, lenkų pėstininkai dar naktį rugsėjo 23 d. susitelkė Beržininke. Pailkę vieną divizioną šiame bare, priedangai nuo lietuvius, lenkai iš Beržininko nužygiavo Druskininkų link. Lenkų kavalerija (4 brigados) rugsėjo 23 d. užėmė Druskininkus. Prie Druskininkų sutiko tik mažą lietuvių pasipriešinimą. Šiame ruože, dešiniajame Nemuno krante, buvo mažai lietuvių kariuomenės, tik Asužoje buvo lietuvių 2 pėstininkų pulko divizionas (J. Petručio batalionas). Kariuomenės vadovybė vis dėlto pramėtė, kad čia lenkai gali vykdyti prasižėmimą, tačiau mūšiskiai

pasivėlino viena ar dviem dienomis šį tarpekį užimti. Pavėluotai buvo pasiūstas 7 pėstininkų pulkas. Kuomet pulkas atvyko į Pariečės geležinkelio stotį, lenkai jau buvo užėmę Druskininkus.

Viena smulkmena. Kuomet 7 pėstininkų pulkas paskubomis geležinkelio vyko į šį barą, Lentvario stotyje 7 pėstininkų pulko vadas majoras Vladas Rėklaitis pripuola- mai susitiko su generolu S. Zukausku. Gen. S. Zukauskui tuo metu kariuomenės operacijų reikalai nepriklausė. Sužinojęs iš majoro Vl. Rėklaičio, kokį uždavinį 7 pėstininkų pulkas turi vykdyti ir kur važiuoja, generolas majo-

Idiliškosios Beržininko kapinės Seinų apylinkėje. Šiuose kapuose palaidota ir dešimt lietuvių karių, žuvusių čia 1920 metais, atkaklios kautynės stabdant lenkų prasižėmimą. Šiuo metu Beržininko kapinėse yra dabartinės Lenkijos teritorijoje, vadinamam lietuviškame Suvalkų trikampyje. Vietos lietuviai šiose kapinėse palaidotų mūsų karių kapus ir šiandien neužmiršta: kapai nuolat apsinadinami gėlėmis, o Vėlinių vakarais ant jų kasmet uždegamos žvakės. (Iš Br. Kvickio archyvo)

Mūsų kariuomenės 5 pėstininkų pulko kariai 1920 metais, kietose kovose atrėmė lenkų puolimą prie Beržininko, netoli Seinų.

telkti pajėgas Baltosios apylinkėje ir smogti šiaurės rytų kryptimi, apeinant Gardiną iš rytų pusės, nublokšti rusų pajėgas vienas į šiaurę, kitas į rytus ir užimti Gardino miestą. J. Pilsudskis priėmė pirmąjį planą ir įsakė jį vykdyti. Šio plano vykdymas stipriai palietė Lietuvą, Lietuvos kariuomenė nukentėjo. Generalinio štabo pulk. K. Grinius, kuris vėliau šią operaciją detalčiai buvo išnagrinėjęs, remdamasis paskelbtais lenkų, rusų ir lietuvių dokumentais, pasakė: "Jeigu J. Pilsudskis būtų priėmęs antrąjį planą ir jį vykdęs, Lietuvai būtų buvę dar blogiau." Nesiginčijus, sutinku, bet ir svarstyti, kodėl būtų blogiau, šiuokart nėra nė reikalo.

Sutelktos lenkų jėgos šiam planui vykdyti sudarė 2-ą armiją, paskirstytą į dvi grupes. Pirmąją sparninę (prie lietuvių) sudarė: 33 pėstininkų, 39 raitelių eskadronai, 33 baterijos ir 375 kulkosvaidžiai. Antrąją frontinę grupę sudarė 3 divizijos. Ši grupė buvo nukreipta prieš Gardiną.

Lietuviai viso šiamo fronto ruože turėjo: 17 pėstininkų, 3 raitelių eskadronus, 6 baterijas, 144 kulkosvaidžius ir 2 šarvu-

lenkų kavaleriją. Seinus puolė daugiausia lenkų pėstininkai. Seinų puolimą vykdė abipusiu supimu. Seinų fronto centre esantis 2 pėstininkų pulkas pradžioje visai nebuvo puolamas. Pulkas kurį laiką stovėjo vietoje, nesitraukė ir lūkurio. Kuomet pajuto, kad grėsia visišką apsupimą, traukėsi ir pradėjo manevruoti, bet jau buvo vėlu. Buvo apsuptas ir priverstas pasiduoti.

Frontas tuoj buvo pralaužtas prie Vilkapėdžių kaimo, į šiaurę nuo Seinų ir prie Želvos kaimo, į pietus nuo Seinų. Keliose vietose pereitas Maros upelis ir 8 pėstininkų pulko bare. Viena lenkų brigada, užėmusi Želvos kaimą, puolė Beržininką, kur stovėjo 5 pėstininkų pulkas. Čia įvyko vienos iš stambiausių ir atkakliausių kautynių šiose operacijose. Vien lenkų pirmojo legionų pulko žuvo 3 kuopų vadai. 5 pėstininkų pulko leitenantas Saldukas. Beržininką lenkams pavyko apsupti ir užimti apie 14 val., bet Pockūnų kaimo apsupimas lenkams nepavyko. Pavakareje 5 pėstininkų pulkas pasitraukė vos kelis kilometrus ir vėl sustojo gintu keliu, einančiu į Lazdijus ir Seirijus. Lenkai užėmė Beržininką, Pockūnus ir Žagarių.

Greičiausias, taupingiausias ir paprasčiausias kelias siųsti

DOVANAS

savo giminėms į Lietuvą ir USSR yra nupirkti jiems

PREFERENTIAL SPECIAL RUBLE CERTIFICATES

— SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS —

kurios galima pakeisti į pirmos rūšies prekes specialiose Vneshtorgo užsienio valiutos krautuvėse.

KOKYBĖ YRA AUKŠTA — KAINOS ŽEMOS

Naujo katalogo apie šiuos pažymėjimus kreipkitės į bet kuria mūsų prisijungusių firmų:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

TEL. — (215) 925-3455

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

TEL. — (212) 281-7729

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N. Y. 10036

TEL. — (212) 245-7905

ar į jų skyrius, ar tiesioginiai:

PODAROGIFTS, Inc.

220 Park Avenue South (kampas 18-tos g-vės)

New York, N. Y. 10003 Tel.: 212 - 228-9547

PERSPEJIMAS. Dėl savo saugumo ir greito užsakymų išpildymo, užsakykite TIKTAI per viršuje išvardintas firmas ar jų skyrius, kurios yra oficialiai pripažintos atstovauti PODAROGIFTS, Inc.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat. 9 to 12:30

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS
\$1,000 minimum
INVESTMENT BONUS PLAN
Savings Insured to \$20,000
Highest reserves
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632

6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

TRUMPAI APIE SVIETIMĄ ANGLIJOJE

Saulė Jautokaitė, rašydama apie Sekspyro gimtinę ("Draugo" Kultūrinis priedas, 1970 rugsėjo 19), viename paragafu palietė ir Anglijos švietimo sistemą. Keliais sakiniiais, žinoma, negalima nusakyti gan sudėtingo Anglijos švietimo, o kadangi ten dar įsibrovė keletas klaidų, norėčiau jas nors trumpai atitaisyti ar paaiškinti klaidinančias vietas.

Straipsnyje rašoma — "Vien tik pasakymas (kelionės vadovė — G. P.), kad angliškoji pradžios mokykla atstoja amerikiečių vadinamą "high school", nelabai kaip nuteikė mūsų grupės keliauninkus". Toliau — "Mokinys, dar tik įpusėjęs gimnaziją, turi laikyti egzaminus. Ir jei jų neišlaiko patenkinamu pažymiu, yra nukreipiamas į amatų mokyklą."

Anglijos pradinė mokykla jokiū būdu neatstoja amerikietiškos "high school" mokyklos. Pradinę mokyklą Anglijoje, kaip ir kitose Didžiosios Britanijos dalyse, vaikai lanko nuo 5 iki 11 metų. Baigiant pradinę mokyklą, o ne, kaip ne'isingai suprato Saulė Jautokaitė — "dar tik įpusėjęs gimnaziją", mokiniai laiko egzaminus. Šių egzaminų rezultatai ir analizė apsprendžia, kokio tipo ar krypties vidurinę mokyklą (amerikiečių "high school" ekvivalentas) toliau mokins lankys iki 15 ar 18 metų. Vidurinis mokslas iki 15 metų yra privalomas ir nemokamas. Mokiniai, kurie nori, gali mokytis ir toliau, t. y. baigti pilną vidurinę mokyklą iki 18 metų, taip pat nemokamai, tačiau paskutiniai trys metai nėra privalomi.

Egzaminas, baigiant pradinę mokyklą, yra žinomas "eleven plus" vardu, nes tuo metu mokiniai būna truputį virš vienuolikos metų. Šio egzaminio negalima "neišlaikyti", nes jis yra daugiau analitinis (maždaug kaip tam tikras inteligencijos — sugebėjimų testas), o ne vien tik akademinis. Mokinio egzaminų analizė apsprendžia, kaip jau minėjau, kokios krypties vidurinėje mokykloje jis toliau mokysis.

Vidurinės mokyklos Anglijoje yra vadinamos "secondary schools", jos yra trijų rūšių: 1. grammar schools, 2. modern schools ir 3. technical schools. Angliškiosios grammar mokyklos yra panašios į vokiškas gimnazijas, ar francūziškas lycees, tai yra daugiau akademinio tipo mokyklos, orientuotos mokinių parengimui ir tolimesniam mokymuisi universitete. Modern mokyklos, savo mokymo programa ir dvasia yra daug praktiškesnės, mažiau akademiškos. Technical mokyklos yra kažkas panašaus į realines gimnazijas Lietuvoje ir prilygsta dabartiniams technikumams, bet jos jokiū būdu nėra amatų mokyklos. Visos trys čia paminėtos angliškos vidurinės mokyklos iki 15 metų (tai yra, iki maždaug progimnazijos lygio) turi gan panašią bendrąją mokymo programą, bet šalia bendrų dalykų jos turi ir savo specializaciją, kuri po 15 metų dar labiau išsivysto, suteikiant specifinę mokykloms kryptį bei dvasią. Nors iš visų trijų suminėtų vidurinių mokyklų galima toliau patekti ir į aukštąją mokyklą, tačiau grammar mokyklos tą beveik garantuoja, kai tuo tarpu tik maža dalis iš modern ir technical secondary mokyklų patenka į universitetus. Tiesa, didelė dalis technical mokyklas baigusius patenka į aukštąsias technikos mokyklas.

Į amatų mokyklas Anglijoje normaliai stojama, tik užbaigus privalomą (iki 15 metų) moks-

lą. Šalia suminėtų mokyklų tipų. Anglijoje yra dar dvi mokyklų rūšys. Tai nepriklausomos — privačios, garsiosios Anglijos "public schools", kaip Eton, Harrow, Rugby, etc., — beveik kaip taisyklė prienamos tik aukštuomenės vaikams ir labiausiai demokratiškos "Comprehensive schools", kurios savo mokymo programa ir dvasia yra artimiausios Amerikos mokykloms. "Comprehensive" tipo mokyklose pradinė mokykla yra sujungta su vidurine (panašiai kaip dabartinės vienuolikmetės mokyklos Lietuvoje), jose nėra "eleven plus" egzaminų, kurie didelė dalimi apsprendžia augančio žmogaus socialinę ir ekonominę padėtį.

1965 metais Didžiojoje Britanijoje maždaug 20% visų vidurinių mokyklų mokinių lankė "grammar" tipo mokyklą, 50% "modern" ir 10% "technical" mokyklas. Apie 3% lankė privačias "public schools" ir likusieji "comprehensive" mokyklas. Pradinės valstybės mokyklas lankė 95 iš 100 to amžiaus vaikų, likusieji lankė privačias pradžines mokyklas.

Anglijos švietimo sistema yra laikoma kaip pavyzdys švietimo, tarnaujančio tradicinei visuomenei, kurioje labai ryškiai atsispindi visuomenės klasių struktūra. Šia prasme Anglijos švietimo sistema yra "nedemokratiška". Tačiau šalia nedemokratiškų bruožų, jini turi nemažą demokratiškos dvasios. Pavyzdžiui, kad ir Saulės Jautokaitės straipsnyje suminėti atvejai. Anglijos švietimo sistema neteikė jokių privilegijų princesei Anne. Žymus gydytojas, be abejo, turėjo lankyti "grammar" ar "public school" tipo mokyklą, bet tos "nedemokratiškos" institucijos išugdė demokratišką atsakingumo jausmą savo visuomenei ir profesijai. Amerikoje pasiūlyta trigubai didesnė alga tokio gydytojo nesuviliojo. Tuo tarpu Amerikos "demokratiškų" mokyklų išugdyti specialistai būtų beveik nesuprantama ir "neracionalu" atsakyti tokio pūkiaus ir pelningo pasiūlymo. Taip galvoja ne tik individai, bet ir žymiausios mokslinės institucijos. Kaip taisyklė, geriausi Amerikos universitetai vienas iš kitių "vagia" ar "perka" žymiausius mokslininkus, pasiūlydami gėdžiamam specialistui kelis ar keliolika tūkstančių dolerių daugiau. Gali atrodyti keistoka, bet tradicinės Anglijos mokyklos šiuo atžvilgiu pajėgia geriau išugdyti didesnę pareigos, atsakingumo ir lojal-

Rudenio saulės švystėjimas...

Nuotr. V. Maželio

Didelis medis prie turgaus aikštės

(Atkelta iš 3 pusl.)

bet mano rankos tvirtos: lyg iš akmenio nukaltos: audringom naktimis aš paneriu jas į žvaigždynus, ir aš jaučiu kaip žvaigždės srūva man per pirštus, ir debesys drėgni ir tirštos pajudė ūkanos, iš vandenynų ir jūsu milžiniškų miestų dūmų gimė... Ir kai žaibai kaip kraujo srovės srūva dangumi, ir kai ateina debesys, dusliai dundėdami, erdve, ir paskandina dulkių sūkuriuos ir žmonės ir gatvės, keliu rankas — ir šniokščia jos juodiesiems debesims: ateikite! aš nuo padangių žaibo nebijau numirti!

mo jausmą. Šis bruožas yra gan charakteringas žymiosioms Anglijos mokykloms ir yra vienas iš svarbesnių argumentų už esamą švietimo ir auklėjimo sistemą Anglijoje.

G. Proeuf, Comparative Education Center, The University of Chicago.

pakenčia arba net ir globoja mažuosius, niekuo nepavojingus, dėkingus nors už menkiausią pripažinimą. Nagys ir yra vienas mūsų tokių, kurių vergija bijo. Jo nerasi nei mažojoje tarybinėje enciklopedijoje, nei ten išleistose lietuvių literatūros istorijoje, nei lietuvių poezijos dvitomeje antologijoje; okupanto kontroliuojami laikraščiai bei žurnalai Nagio eilėraščių nekloja į puslapis savo skiltis, jo išleisti naujų knygų nerecenzuoja, pasitenkindami tik kelių žodžių neigiamomis užuominomis. Okupantas nori, kad lietuvis tėvynėje nepamatytų laisvosios mūsų literatūros pasiektojo aukščio, nori, kad lietuviui tėvynėje jos geriausi pavyzdžiai būtų nežinomi. Ypač dar tokių rašytojų, kurie nesileidžia į jokių kompromisus, kai statomas klausimas: laisvė ar vergija? Ir šitą grynai žmogišką ir pilietinę prasmę Nagys yra mums didelis, ir jo "Budapesto baladė" liks mūsų klasikinio laisvės kovos įamžinimu lietuvių literatūroje.

Tačiau šalia su audromis kovojančio milžiniško ažuolo dimensijų yra mums ir šiltas, lyriškas ir intymiai žmogiškas Na-

gys. Tai poetas, rašęs apie skaidrią žmonių draugystę, apie saulėtą savo gimtinės vasarą, pilką rudens, apie lietuviškojo peizažo medžius, apie vaikiškus vandens malūnelius, apie klajoklišką jaunystę ir laimę sugrįžti gimtinėn. Sukaktuvinė proga to linkime poetui tiek grynai žmogiškąją fizine, tiek dvasine kūrybos posmų prasmę.

Tebūna poetas šiandien mums visiems, kurie plukiamės sunkioje dabarties kasdienybėje, lyg viso pasaulio turgų aikštėse, tebūnie jis mums gaivinantis džiaugsmas, žinant, kad prie turgaus aikščių stovi ir ažuolai, kurių pavėsyje galime atsistoti ir atsigauti, besiklausant žalių viršūnių šlamėjimo.

PRATURTĖJO

Prancūzų rašytojas Honore Balzac mėgo daug lėbauti ir kitokių gyvenimo patogumų. Todėl jam ir nesisekė gyventi — stigo pinigų. Tačiau jo dėdei mirus jis paveldėjo jo turą ir daug pinigų. Tokią netikėtą staigmeną savo bičiuliams pranešė tokiais žodžiais: "Vakar 5 val. ryto mirė mano dėdė, ir aš jau perėjau į geresnį gyvenimą."

• "Pupų Dėdė" — Petras Biržys — Akiras, okup. Lietuvoje miręs 74 m. amžiaus, š.m. rugpjūčio 23 d., "Literatūros ir Meno savaitraštis (nr. 35) paminėtas šiltoku Juozo Baltušio žodžiu. Teigiama, kad Biržys "daug kur ir klydo, suko ne ta kryptim, darė ne taip. Tačiau ir visuomet vadovavosi gilia meile tėvynei Lietuvai..."

Velionis paliko turtingą rankraštinį archyvą, etnografinius ir istorinius užrašus apie Lietuvos gyvenvietes ir dar nebaigtą atsiminimų tomą. (E.)

• Tauragėje veikia liudies dainų ir šokių ansamblis "Jūra" š.m. rugsėjo mėn. buvo išvykęs į Bulgariją.

CLUB ANTOINETTE

Restaurant and Banquet Hall Completely air conditioned. Weddings Parties - Showers - Funerals Graduations. Capacity up to 250. Luncheon served daily. 4559 S. Richmond St. — 847-8378

Al's Texaco Service

Savininkas Albinas Lakickas Mechanikas Stasys Šarauskas STABDŽIAI — SANKABOS — TRANSMISIJOS ir motorų remontas — Tune-up. 5759 So. Western Avenue (kampos 58-tos gatvės) TELEF. — PR 8-9533

PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 30% iki 50% nuolaida Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai SOUTHWEST FURNITURE CO. 6200 S. Western Tel. GR 6-4421

R. L. SEWER SERVICE 6146 SO. WHIPPLE STREET Vamzdžių atkėmimai, naudojant "Electric power rodding". Atkėmimas sūnks, tualetus, vonias, išvalom "catch basins" ir "grease traps". TELEF. — 737-0680

VIEN TIK DRAUGAS SPAUSDINA

Ar kūs dalykus vien Draugas spausdina?

Vien tik "Drauge" gausite gražiausius vedybinius kvietimus atspausdintus lietuviška rašne.

Jaunosios poros iš visos Amerikos siunčia "Draugui" užsakymus spausdinti lietuviškus vedybų kvietimus. Galima pasirinkti įvairiausio popieriaus vokių ir kortelių. Jei rengiatės į moterystės luomą, norite gražiausią lietuvių kvietimų užsakyti į "Draugą". Kiek greičiau atvykite pasirinkti.

LIETUVON UŽSISAKYKITE TIK SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMEJIMUS

Specialūs Rubliai yra keturis kartus vertingesni nei paprastieji rubliai. SU SPECIALIAIS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAS Jūs giminės gali įgyti ką jie tik nori Vnesheposytorg UZSIENIO VALIUTOS KRAUTUVESE už dalelę reguliarios kainos — tikrumoje už ketvirtadalį reguliarios kainos arba net mažiau. Kai kurie daktai yra įkainuoti taip pigiai, kad jų vertė yra 10 rublių už dolerį. Reikalaukite mūsų NAUJO katalogo. Jis NEMOKAMAS. Įstikinsite, kad SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI yra geriausia dovana jūsų giminėms. Pristatomi į namus 3-4 savaitę laiko. Kaina: \$2,13 už vieną Specialų Rublį. Visiškai jokių kitų primokėjimų. Pilnai garantuota.

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street Second Floor New York, N. Y. 10010 Tel.: 982-1530 Reikalaukite mūsų nemokamo naujo katalogo su iliustracijomis. SVARBU Imame užsakymus automobiliams ir butams.

Standard Federal Savings

"We'll Interest You More..."

ONCE YOU HAVE DECIDED ON YOUR GOAL
DECIDE ON STANDARD FEDERAL

We will help you save by offering you two most important ingredients for any savings program, safety and high earnings. We pay the highest interest rates permitted by Federal law and no savings institution in the country has a better record where the safety of your money is concerned — we have honored every withdrawal request promptly since our founding in 1909, and that includes the dark panic days during the great depression. When you need your savings, Standard Federal will have them available to you plus accrued earnings, and this you can depend on. Helping savers have more savings is our constant goal. This policy has helped us become one of the nation's largest Federals. We welcome your inquiries; we are here to help.

5% TO 6%
PER ANNUM
DEPENDENT ON TYPE,
AMOUNT AND TERM
INTEREST
PAID QUARTERLY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
ASSETS OVER \$145,000,000. RESERVES OVER \$12,900,000.

OFFICE HOURS:
Monday & Thursday, 9 a.m. to 8 p.m. • Tuesday & Friday, 9 a.m. to 4 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

Muziejais

retenybė

PASKUTINIAI NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LAIKŲ PRISIMINIMAI:
„Dar turime pardavimui baigiančių pranykti lietuviškų monetų.
5 litų — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prez.
A. Smetona ir kitos. Kainorastis pareikalavus.
P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver, B. C., CANADA

WINE AND DINE AT R. PLACE

2944 West 59th Street Phone: 776-8351
Fish fry every Friday 5 P.M. to 10 P.M. Stop in soon. Banquet Hall available for every occasion. Home cooking.

JIB

J.I.B. VAISTAI išgydo: pleiskanas, sustabdo plaukų slinkimą ir ataugina plaukus. Gražina plaukams natūralią spalvą. Moterims ir vyrams. 3 uncijų buteliuko užtenka 16 savaičių. Siųskite užsakymus su \$6.75 money orderiu: VAISTAI \$6.00, PERSIUNTIMAS 75c.
J. & J. PHARMACY, 2557 West 69th Street, CHICAGO, ILLINOIS 60629

KRONIKA IS TABOR FARMOS

(Arkelta iš 2 psl.)

Šėtoną — dvidešimto amžiaus ek-stazės simbolį — pavyzdžiui da-vė Dariu Lapinska. Prie prome-tėjiško tipo priskyrė Dubčeką ir Vaizgantą.

Reikia taip pat paminėti Zeno-no Rekašius paskaitą "Kontro-lių teorijų požiūris į visuomenės sistemas", kurioje buvo kalbama apie tai, kaip technokratas su-pranta ir reaguoja į visuomenės santvarką.

Vinco Trumpos paskaita "Tu-mas Vaizgantas — visuomenės kritikas" apžvelgė Vaizgantą ne literatūrinio, bet visuomeninio požiūriu, pailiustruodamas savo mintis dar ir anekdotais, liu-dinčiais, kad jau ir anais lai-kais Lietuvoje buvo visai origina-lių "hippie" tipų.

Literatūros vakaras

Pirmoji dalis buvo skirta pa-gerbti Radauskui. Rimvydas Šil-bajoris dešimties minučių kalbo-j apibūdino Radausko poeziją, ku-ri sukūrė naujus ryšius tarp sa-vo kūrybos ir visuomenės. Poetinė tikrovė vaizdą. Girdi, vien dėl Radausko kūrybos jau apsimoka būti lietuviu. Mykolas Drunga perskaitė Julius Greimo iš Euro-pos laiško ryšius su Radausko mirtimi. Greimas aptarė Radaus-ko kūrybą kaip vieną didžiulę metaforą. Vincas Trumpa kalbė-jo apie Radauską kaip apie žmo-gų, kaip apie draugą ir papasako-jo apie poeto paskutines valan-das. Taip pat buvo išklausytas įspūdingas įrašas juoston — gir-dėjome patį Radauską, skaitantį savo poeziją.

Po to sekė Algimanto Mackaus "Chapel B" recitavimas: Dalia Juknevičiūtė, Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius. Tačiau žvakės, laumėškie prietema ir kiti teatri-niai efektai padarė visą šį reika-lą labai nerimtu. Trečioje vaka-ro dalyje savo kūrinius skaitė jauni poetai — Eglė Juodvalky-tė, Viktoras Dirda, Žilvė Bilaišytė, Austė Pečiūraitė. Skaitė tarp tokių veteranų kaip Marius Ka-

tiliškis, Kazys Almenas, ir Rimas Vėžys. Išskirtina buvo Vėžio pro-za "Penki kampai". Su labai ri-bota, pridengta humoru literatū-rine struktūra Vėžys įstengė gvil-denti kafišką žmogaus situaciją ir Camus egzistencinį absurda. Kazio Almeno "Klebono Motu-zos laikrodis", skaitytas iš "Vieve-rių kronikos" ciklo, buvo kur kas silpnėsnis negu Vėžio — humo-ras čia buvo per daug paviršius, o situacijų aprašymas skambėjo ne tiek 1760 metų kronika kiek 19-to šimtmečio galo realistine aypsaka.

Paskutinės pastabos

Penktadienio vakare buvo su-sipažinimas su šiandieninės Lie-tuvos estradine muzika, pristaty-ta Mindaugo Tamošiūno ir ilius-truota "Oktavos", "Gintarių" ir kitų muzikinių vienetų įgroji-mais. Santarėčiai, būdami labai rimti žmonės, ir estradinės muzi-kos klausėsi, rimtai dūmodami.

Ketvirtadienio vakare buvo dar rodomi trys Algio Kaupo trumpo metražo filmai. Nors šie filmai buvo dar tik jaunų studen-tų klasės darbai, bet jie buvo techniškai jau gana neblogai ap-valdyti. Šeštadienį, dviliktą val-andą nakties, su visokeriopais nuotykiams buvo rodomi R. Vaba-lo "Laipai ir dangų", statyti 1966 metais.

Suvažiavimo dailininkai buvo Andrius Balukas (g. 1950) iš Chi-čago, Elena Gaputytė (g. 1927), skulptorė iš Londono, ir Pranas Gailius (g. 1928), grafikas iš Pa-ryžiaus. Su fotografijomis rodėsi Algis Grigaitis.

Suvažiavimas buvo gausus išpū-džiais, nuotykiams — ir jei ir ne-turėtų kito tikslo, kaip vien pa-skatinimą dirbti Lietuvos naudai, jau vien tik dėl to jis nebūtų be-prasmis. Daug dar šios kronikos anekdotų liko čia neužrašyta, o daugi diskusijų vyko vakarais pri-vačiai, kurios kartais buvo nema-žiausios vertos ir įdomios negu kai kurios iš paskaitų.

Atsiminimai apie sovietų nukankintą poetą Mandelstamą

Vienas iš didžiausių Rusijos po-etų, pasaulinio masto rašytojas Osip Mandelstamas susilaukė nau-jo įamžinimo, pasirodžius jo žmonos Nadeždos Mandelstam memuarams, kurie šiomis dienomis išleisti anglų vertime ir pa-vadinoti "Hope Against Hope". Iš rusų kalbos vertė M. Hayward. Išleido Athenaeum, 431 psl., kaina 10 dol.

Mandelstamas mums įdomus dar ir tuo, kad jo motina yra vil-nietė. Tai buvo didelis talentas, kuris netilpo į Sovietų rašytojų sąjungos rėmus ir jį Stalinas lik-vidavo. Net nežinoma jo tikroji mirties data Sovietų kalėjimuose. Spėjama, kad 1938 m. Buvo gi-męs 1891 m.

Šioje knygoje ryškiai atsispindi poeto nuosirdumas savajai žmo-nai, kuri dabar šiame veikle la-bai rūpestingai atkuria jo gyve-nimo kelią. Čia vaizdžiai prime-nami abudu poeto areštavimai, kadangi jis savo kūryboje nesitai-kė prie Stalino linijos. Pirmą kar-tą buvo areštuotas 1934 m. ir iš-buvo trejus metus ištėrime. Antrą kartą buvo areštuotas, vos tik grįžęs iš ištėrimo 1937 me-tais Maskvoje. Po šio įkalinimo jis gyvas iš katargos jau nebeiš-ėjo.

Šiame veikle jo žmona pavaiz-duoja, kaip jis rašydavo, ką jis mėgdavo, kokie buvo jo literatū-riniai draugai. Autorės raštas turtingas ironija. Knygos pusla-puose išryškėjo tos baisybės, ku-rias pergyveno poetas ir jo žmo-na raudonosios diktatūros prie-spaudoje. Primenamas Stalino duotas telefonų užtikrinimas Pas-

vai, kad pažintų ir savo klaidas, o taipgi susipažintų su ta baisia grė-sme, tykojančia mūsų jaunimą. Dėl kai kurių scenų, pastatytų visai ant briaunos, žiūrėti tik subrendu-siems.

ternakui, kad su Mandelstamu viskas baigsis gerai. Tačiau taip-nebuvo. Knygoje aprašomi žiau-rūs poeto tardymai Lubiankos ka-lėjime, jo sveikatos sužalojimai, duodamos jo mirties detalės.

"Kodėl manai, kad turėtumei būti laiminga?" — Mandelsta-

Poetas Osipas Mandelstamas, nu-kankintas Rusijos vergų stovyk-lose.

mas klausdavo žmoną. Kaip šio veikalo recenzentas Lehmann-Haupt sako, perskačius šią kny-gą ir gvyai pajutęs, kiek geri žmo-nės turi iškentėti, kaip gi mes ga-lime jaustis laimingi?

Knyga ne tik nusako, kiek Mandelstamas turėjo iškentėti dėl savo kūrybos, bet kartu paro-do, kad ta jo poezija gyva: rank-raščiai Rusijoje keliauja iš ran-kų į rankas, eilėraščiai išmoksta-mi atmintinai. Jautri knygos vie-ta, kur buvęs kalnys pasakoja, kaip Koljos darbo vergų stovyk-loje, Vladivostoko apylinkėse, Mandelstamas deklamuodavo sa-vo eilėraščius, kaip kaliniai atsi-dėję klausydavosi ir kaip net kri-minalistai jam teikė savo globą.

Amerikiečiai, perskaite šią knygą, klausia apie Sovietus: koks gi tas kraštas, kuris taip kankina savo menininkus? J. Pr.

JAV ENERGIJOS REIKALAI

1969 metais JAV-bėse sunau-dota 65,645 B. t. u. trilijonų šviesai, šilumai, jėgai. Elektros naudojimas padidėjo 12.1%. Per dešimtį metų energijos su-naudota 51.2% daugiau, o kas-met paauka apie 4.2%. 1980 metais, manoma, iš visų ener-gijos formų, bus daugiausiai pa-sinaudojama elektra. 1970 me-tais elektra gaminama 55% iš anglies, 6.4% iš alyvos, 10.3% dujomis, 15.1% vandens jėgai-nėse ir 3.3 atominė jėga. Iki 1980 metų atominė energija bus gaminama 25% visos elektros, kurios tais metais reikės 2,810 bilijonų kilovatų. (as)

ATOMO GALINGUMAS

Atominė bomba sprogdama veikia trejopai — savo sprogs-tamąją jėga, karščių ir radio-aktyvinių spindulių. Nagasa-ki bomba, sprogdama, turėjo išvystyti 50 mil. Celcijaus laips-nių temperatūrą ir sprogtamą-jį, kuris yra lygus trotilio 20,000 tonų pajėgumui. Ką reiškia to-čia temperatūra, galima iš to suprasti, kad mokslininkų ap-skaiciavimu temperatūra saulės centre gali būti apie 1000 mili-jonų Cel. laipsnių.

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoma — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

NAMŲ TAIŠYMO DARBAI

Stalniai, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina.

SKAMBINTI RE 7-9615

WARREN HEATING COMPANY

24 val. degintuvų ir alyvos prista-tymo patarnavimas. Išvalymas už specialias rudenis kainas.
Nemokami apskaičiavimai krosnių ir boilerių įtaisymui.
Al. Wojnarowski, Prop., 4056 W. 26th St., Chicago, Ill. Ph. 762-8420 or 762-8421

PETE'S AUTO REPAIR

Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up. Ir kiti patarnavimai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3888.

MARQUETTE PHOTO
SUPPLY
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite pa-togiu planu atidedant pasirink-tus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PProspect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7253-59

— Būti ateistu reikalinga be — Kai jau viskas yra pra-galo daug didesnio, tikėjimo rasta, dar pasilieka ateitis kaip priimti visas tiesas, kurias ateizmas atmata. J. Addison. Chr. Bovee.

PRANEŠIMAS-PADĖKA

Andrulių šeima, lietuviškų sūrių gamintojai, nuoširdžiai dėkoja visiems jų sūrių valgytojams už ištvermę ir kantrybę, kai pereitais metais vykęs streikas sutrukdė normalų sūrių pristatymą dar ir šiais metais. Po didelių pastangų dabar jau sūrių gaminimas sugrįžo į normalias vėzes ir visų mėgia-mi MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC. sūriai dabar jau gaunami visur. Jie gaminami iš pieno pagal Andrulių tė-vų receptą ir turi savyje visus mineralus ir vitaminus, kurie yra reikalingi žmogaus organizmui. Sūriai yra gaminami: sūdyti be kmyrų ir su kmykais ir bedruskiai.

Jeigu jūs negaunate mūsų sūrių savo maisto krautuvė-jė, tai prašome kreiptis į sūrių paskirstytojus CHICAGOJE: JOHN E. SHURNA, 6557 So. Francisco Avenue, Chicago, Illinois 60629 — Telefonas GRovehill 6-7783.

ir
FARM FOOD COMPANY

1811 W. 47th St., Tel. — YArds 7-3393

CHICAGO, ILLINOIS 60609

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mū-sų apylinkėse. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos atidarytos iki
\$20,000.00

Frank Zogas, President

5%
All accounts com-pounded daily — Passbook savings paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Amerikos v'zija

Jau kiek anksčiau pasirodė ekrane spalvotas filmas "Easy Rider", mėginęs atidengti šių laikų Ameri-kos negeroves. Tačiau, ir ką anas minimas filmas pretendavo, dabar pastatytas "JOE" pasiekė. Daug kas, ypač jaunimas, žavėjosi "Easy Rid-er" geromis intencijomis, tačiau ne vienas bus kur kas stipriau paveik-tas spalvingo "Joe" kristaline vizija.

Tie, kurie mėgtų pavadinti "Joe" laimingų laiko sutapimu, ge-rokai klystų. Spalvotasis "Joe" yra labai rūpestingai apimantis, išskirti-nai parinktas ir kruopščiai atliktas šių laikų kariaujančių amerikiečių kartų portretas.

Ipykęs tėvas atsitiktinai užmuša jauną vyrą, kuris pavertė jo dukterį narkotiku. Gerokai sukrėstas, jis už-suka į barą, kuriame darbininkų grupė diskutuoja hipių tema. Vie-nas jų, Joe, pasigėręs keikiasi ir be-sikoliodamas pasako, kad jis norė-tų vieną ar du hipių užmušti. "aš tik ką tai padariau", išsprūsta tė-vui. Kiti vyrai juokiasi, bet Joe pri-ma jo pasakymą rimtai. Kai užmuš-tojo kūnas atrandamas ir laikraš-čiuose apie tai skelbiama, Joe pa-skambina tėvui su didžiausiu susi-žavėjimu.

Blijodamas dėl savo saugumo, tė-vas, \$60,000 per metus uždirbęs "baltakalničius", priima Joe pakvie-timą su žmona atvykti vakarienei į \$160 į savaitę uždirbančio "melyn-kalnierio" vienaaukštį namelį.

Duktė paleidžiama iš ligoninės ir ji sužino apie tėvo nusikaltimą. Ji pa-bėga iš namų. Joe juokina tėvą iškoti dukters Melissos. Beieškant, jie pakliūva par hipius, rūko kartu su jais, išmėgina narkotikus, daly-

vauja orgijoje, kur jiems pavagia pi-nigines. Apsiginklavę, jie įsiveržia į hipių užimtus namus, ieškodami va-gių, ir palieka paskui save skerdyk-lą.

Popierių šaltai išdėstytas turinys neskamba kažkuo ypatingu. Ir iš tik-rųjų, toks ir nėra. Kas padaro "Joe" filmą beveik meistrisku, tai jo fantastiškas atvaizdavimas, jo a-merikiečių pasikalbėjimų neįauki kopija, ir jo tikslai ligi smulkmenų atimtumai tarp žmonių apibrėžtis.

Iš paviršiaus žiūrint, Joe ir tėvas — darbininkas ir ponas — neturi nieko bendro. Tačiau išgilinus, juos viskas jungia — baimeingas nepasit-kejimas jaunais, kurie drovosi jų ver-tybių, ir vidujinis teroras, kai tie jauni žmonės grąsina sugriauti visa tai, dėl ko jie abu gyvena ir kuo tikėjo.

Nei vienas vyrų nėra blogas. Juo-du abu yra lyg išsiganę kareiviai, pagauti už priešo linijos. Kad patys išliktų gyvi, bėkovodami, pasinėša į besaikę smurtą.

Filme Joe rolėje įsigyvenęs Peter Boyle yra buvęs Second City Chica-goje aktorius. Jo vaidyba yra taip stipri, kad prilygsta beveik George C. Scott gen. Patton rolėje. O tik-sioji aktorių sąstato dalis — nuo Dennis Patrick tėvo rolėje iki ma-žiausio statisto yra tikrai John Avildsen režisūros triumfas.

Sirdį spaudžiantis dalykas, pama-čius "Joe", nėra tie pralieti kraujo klanai pabaigoje, bet toji apčiuogi-na teisybė, atidengianti amerikiečių visuomenės žaizdas. Žiūrovas išei-na iš kino giliai susirūpinęs parody-tąja 1970 m. Amerika. Ir tėvai čia nėra be kaltės, lygiai kaip ir jų vai-kai.

Filmą turėtų būtina pamatyti tė-

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip k'ekvienais metais, taip ir šimet, artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana Jūsų artimiesiems.

Dovanų siuntinys 1. (1970).

3½ jardo, angliškos vilnės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardi crimplene medžiagos, tinkamos moteriškam puikiam kostiu-mui, arba dviem suknėlėms, 3 jardi vyriškam ar moteriškam paltui, exportinės rūšies veltūras arba wool ir cashmere medžiaga, 2½ jardo vilnės suknėlės medžiagos, 1 nailono arba cottono vyriški išėginiai marškiniai, arba moteriška bliusketė, 2 poros moteriškų arba vyriškų vilninių arba nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persuntimo išlaidas yra \$95.00.

Dovanų siuntinys 2. (1970).

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu nailono lietpalčiai, crimpleno medžiaga dėl dviejų puikių suknelių, vyriškas arba moteriškas megstukas, vilninis arba acryleno. 3½ jardo vilnės kostiumų medžiaga su įrašu "All wool made in England", viena puiki gėlėta vilnė skarelė.

Siuntin'o kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00

Taip pat, mielai dedame į šiuos arba kitus rūbų siuntinius dalykus, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir naudingi.

Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus, \$40.00, vilnės gėlėtos skarelės, \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai, \$12.00, nailono marškiniai, \$8.00, nailono lietpalčiai, \$11.00, gėlėtos nailono ska-relės, \$2.00, permatomo nailono medžiaga suknėlė \$11.00, puikūs ilg vilniniai moteriški šaliai, \$9.00, ir kt.

Už \$36.00 pasiunčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų.

Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigų ir t. t.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

TELEF. — 01 - 739 - 8734

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elek-trinių krosnių, radijo ir tele-vizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. namams reikmenų.

LIEUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmą ir ketvirtą. 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą. nuo 9 iki 6 val. sekmd. atidara nuo 11 iki 6:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. E. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5¼%
Mokamas už Vieną Me-tų Certificatą sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas divi-dendų mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIOUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

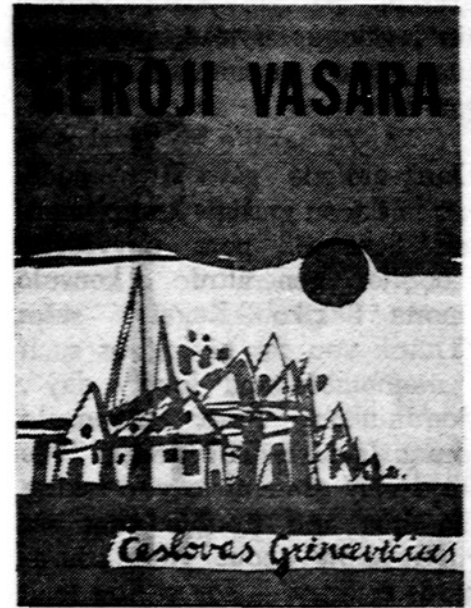
VALANDOS: PIRMA, ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD, ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD, 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

NAUJI LEIDINIAI

• Česlovas Grincevičius, GEROJI VASARA. Mozaikinis romanas. Išleido Lietuvos knygų klubas 1970 m. Aplankas dail. N. Vedegetys - Palubinskienės. Knyga 264 psl., kainą 5 dol., gauna ma "Drauge. Romanas pirmiausia siuntinėjamas Lietuvos knygų klubo nariams. Jie knyga gauna visu trečdaliu pigiau — už 3.34 dol.

Česlovas Grincevičius šandienėje, sunkiomis problemomis perkrautoje mūsų literatūroje yra tikrai maloni retenybė. Jo knygos yra toli nuo hamletiško klausimo: būti ar nebūti? Bet jos yra

Česlovas Grincevičius knygos viršelis, pieštas N. Vedegetys - Palubinskienės

arti paprasto ir nuodirdaus džiaugimosi gyvenimu, jos yra labai arti žmogaus širdies, kuris prasmę ir atsigavimą moka rasti kiekvienos dienos, rodos, pačiame nereikšmingiausiam įvykyje. Didelių tragedijų čia nėra, bet užtat žmogus ir visa aplinka, kaip ir šitame romane, rašytojo apdovanoti šypsena ir kone žaidimo išdaigiska nuotaika.

Česlovas Grincevičius šioje knygoje taip žaismingai aprašo lietuvišką miestelį, kad negali būti tikras, ar autorius iš savo personažų tik juokiasi, ar jis kartu su jais linksmis, išgyvendamas jų nuotykius ir pokštus.

Nedaug yra mūsų laikais rašytojų, kurie sugebėtų rasti įkvėpimo žmogiškame įvykyje. Grincevičius, nors giliai išgyvendamas gamtos grožį, yra labai jautrus ir žmonių santykiams. Žmogišką įvykį jis neišdina, perkeldamas jį i aukštesnes kultūrinės sferas, nes ir mažo maštalo įvykyje jis sugeba rasti daug džiaugsmo.

Intymumas ir žaismingumas šioje knygoje susipina i darnią pyne. Esminis žaismingumo bruožas yra tas, kad žmogus jam elgiasi lyg "dirbtinai". Bet Č. Grincevičius žaidžiantys žmonės yra tokie tikri. Jo miestelio gyventojai yra jautrūs, bet ir santūrus.

Žaismingumas Grincevičiaus romano žmonės sujungia i organiską visuomenę, kaip jų gyvenimo

erdvę. Dėl to, kai iškyla skirstymosi i viensėdijus klausimas, jie išgyvena didelį susirūpinimą ir jau i anksto yra pagaunami tos nostalgijos vienas kitam, kurią jie išgyvens, būdami toliau vienu kitu.

Č. Grincevičius kilęs iš Josvainių, studijavo literatūrą, pedagogiką ir teatro mokslą. Vėliau atsidėjo bibliografijos darbu.

Jo dramatis palinkimas šioje knygoje atsidengia savitu būdu. Jis pasirodo jo sakinyje. Iš jo sakinio skaitytojas dažnai susilaukia visiškai ne to, ko tikėjosi, pradėdamas jį skaityti. Drama ir komedija prasideda ir pasibaigia tame pačiame jo sakinyje.

• GAUDEAMUS, 1970 m. spalio mėn. Nr. 1. Leidžia studentai ateitininkai. Redaguoja Vytautas Kliorių, 1543 Holmden Road, South Euclid, Ohio 44121. Administruoja Elenutė Razgaitytė, 1276 Eastwood Ave., Mayfield Hts., Ohio 44124.

Turinių ir estetinių-techniškųjų puslapių išplanavimu šis 28 psl. žurnalas yra tikrai dabarties dienų krikščioniškos ir jaunatviškai studentiškos minties išraiška. Numeris pradėdamas ypač aktualiu, šių dienų situaciją atliepančiu, bet ir amžinąjį užgriebiančiu A. Maceinos straipsniu "Kristus kaip gyvenimo matas". O ir pačių studentų straipsniai, kaip Kestutis Kliorių "Mums reikia krikščioniško revoliucionieriaus", Almio Kuolo "Laisvė reikalauja atsakomybės" ar Algio Stankaus "Aš išstoju", rodo, kad mūsų jaunieji sugeba gana sudėtingai galvoti, daryti gana idomių ir originalių išvadų. Džiugina ir tai, kad gimtoji lietuvių kalba jiems nėra kliūtis išsakyti gana sudėtingomis sąvokomis. Nors vietomis būtų ne pro šalį skirti padvigubintą dėmesį rašybai, frazei ir jos turinio aiškumui. Sakysim, nėra jau taip visai paprasta suprasti, kokį turinį Kestutis Kliorių deda i žodžius "Institucinis blogis". Kūrybiniai, literatūriniai, ypač poezijos, kurie sugebėtų rasti įkvėpimo žmogiškame įvykyje. Grincevičius, nors giliai išgyvendamas gamtos grožį, yra labai jautrus ir žmonių santykiams. Žmogišką įvykį jis neišdina, perkeldamas jį i aukštesnes kultūrinės sferas, nes ir mažo maštalo įvykyje jis sugeba rasti daug džiaugsmo.

• LIETUVIŲ SPAUDOS METRASTIS 1968 m. Išleido JAV LB Kult. fondas 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. 1970 metais. Spaudos metraštį paruošė Užsienio lietuvių bibliografijos tarnyba: dr. Z. Ašoklis, J. Švedas ir J. Valaitis. Spausdino Vlado Vijeiko spaustuve. Leidinys didelio formato 119 psl., tiražas 500 egz., kainą 2 dol.

Metraštis apima 1968 metų mūsų leidinius ir periodinėje spaudoje skelbtąją medžiagą. Tai yra išliekamiosios vertės darbas, kuris įvairių sričių kultūros dar-

Dr. Česlovui Masaičiui paskirta Kento premija

Sėkmingas prof. dr. Česlovo Masaičio mokslinis darbas pagerbtas jam paskiriant 1970 metų R. H. Kent premiją. Dr. Masaitis yra JAV Armijos balistikos tyrimų laboratorijos pritaikomosios matematikos skyriaus vedėjas. Ši premija įsteigta 1956 metais pagerbti vadovaujančius mokslininkus balistikos tyrimų srityje. Tuo būdu minėtoji mokslinė įstaiga parodo aukščiausią šiais metais įvertinimą savo tarnautojų už jo laimėjimus patiriamųjų mokslų srityje.

Laikraštis "The Hartford Democrat" pažymi, kad šis atžymėjimas dr. Masaičiui yra skirtas už jo mokslinį įnašą, pagerinant su-

Dr. Česlovas Masaitis

planavimus Pershing raketos, už jo tyrimus fotogrametrijoje, už jo pasiekimus, sudarant raketų iššovimo tableles, už jo išvystymą metodų, satelitų orbitas apskaičiuojant, už jo tyrimus, nustatant, kokią įtaką turi klimatas i raketų veiksmingumą ir už kitus tyrimus balistikoje

Minėtame laikraštyje įdėtas ilgas aprašymas, pažymint, kad Masaitis yra gimęs 1912 m. Lietuvoje, kad jis buvo astronomijos ir matematikos katedrų asistentas Vilniaus universitete. Atvykęs i JAV, jis Tennessee universitete pasiekė matematikos doktoratą. Nuo 1957 m. jis dėstė Delaware universitete, o nuo 1963 m. tapo Maryland medicinos mokyklos chirurgijos departamento konsultantas, krūtinės chirurgijos srityje gaudamas asistentprofesoriaus rangą. Prof. Masaitis gyvena Havre de Grace, Md.

J. Pr.

NAUJI PATVARKYMAI

Dabar galioja persiuntimui apmokėtu muitu siuntinių i U.S.S.R.

Palengvinama daiktų klasifikacija, kaikiuriems dalykams pakeičiamas muitas, ir t.t.

SENA PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 40 save egzistavimo metų. Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėkome jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TĄ PACIĄ DIENĄ PARUOSIAM PERSIUNTIMUI

Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės i

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
TEL: — 215 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
TEL: — 212 982-8410

Arba i bet kurį mūsų skyriaus atstovą
PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Street
WA 5-8878

BALTIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

SO. BOSTON, MASS. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, ILL. 60632
4102 Archer Avenue
Tel. 254-4144

BRANCH
CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO 44119
787 East 185th St.
486-1836

DETROIT, MICH. 48210
6460 Michigan Avenue
TA 5-7560

OMAHA, NEBR. 68107
5524 So. 32nd Street
731-8577

PITTSBURGH, PA. 15222
346 Third Avenue
GR 1-3712

LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
213-382-1568

SAN FRANCISCO, CAL. 94122
1236 9th Avenue
LO 4-7981

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison Street
417-798-3247

CENTRAL OFFICE NEW YORK
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. įgalinti imti dovanų užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GELES
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZASKU
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

Remkite tuos biizierius, kurie skelbiai "Drauge".

planavimus Pershing raketos, už jo tyrimus fotogrametrijoje, už jo pasiekimus, sudarant raketų iššovimo tableles, už jo išvystymą metodų, satelitų orbitas apskaičiuojant, už jo tyrimus, nustatant, kokią įtaką turi klimatas i raketų veiksmingumą ir už kitus tyrimus balistikoje

Minėtame laikraštyje įdėtas ilgas aprašymas, pažymint, kad Masaitis yra gimęs 1912 m. Lietuvoje, kad jis buvo astronomijos ir matematikos katedrų asistentas Vilniaus universitete. Atvykęs i JAV, jis Tennessee universitete pasiekė matematikos doktoratą. Nuo 1957 m. jis dėstė Delaware universitete, o nuo 1963 m. tapo Maryland medicinos mokyklos chirurgijos departamento konsultantas, krūtinės chirurgijos srityje gaudamas asistentprofesoriaus rangą. Prof. Masaitis gyvena Havre de Grace, Md.

THREE GENERATIONS OF FAMILY SERVICE TO OUR CUSTOMERS!

NEW 1971 PLYMOUTH "DUSTER" ONLY \$2313

BALZEKAS MOTORS
Plymouth, Ford, Valiant, GTX, Roadrunner, Barracuda, Duster
4030 ARCHER VI 7-1515
(25 New 1970 Plymouth Station Wagons-Air Cond.)

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai

Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9800

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON Savininko

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių DIDZIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ PASTIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — CEDarcrest 3-6335

LEONARDAS BUKAUSKAS ir SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI KOPLYČIA ŽINOMA KOPLYČIA

De Young-Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 So. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois

Irgi parūpiname šermėnų kambarius kitose Chicagos dalyse, bei kitose priemiesčiuose.
Patarnavimas dieną arba naktį. Šaukite telefonu COmmodore 4-2228

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GELES
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZASKU
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

Remkite tuos biizierius, kurie skelbiai "Drauge".

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

POVILAS J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1008

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

DEVINTIEJI GROŽIO IR MADŲ METAI

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Dainavo mūsų sesės staklės apie devynių upių gilumą, devynių miškų žalumą, devynių metų ilgesį drobėse įsūdamos. Štai, jau Nek Pr. Marijos seserų rėmėjų Chicagoje darbštus būrys gali didžiulius, suruošęs devintąją madų parodą. Sumaniai vadovaudama šiam idealistų būreliui, Marija Remienė palaiko darbų tarpusavio ryšį, be kurio jokie tikslai nėra pasiekiami. Reikia stiprios vidinės jėgos ir nuolatinio nusizeminimo, dirbant su įvairių nuomonių žmonėmis. Ji sugeba visa sujungti viename tikslui — padėti mūsų sesėms, kurios nei metų, nei valandų nekačiudamos dirba, kartais mums ištiesdamos rankas. O visos mados jas pasiveja ir pralenkia. Šių metų darbo didelę našta išnešė ir Ona Gradinskienė. Rūpestis svečiai ir jų vietomis davė puikių rezultatų. Tarpe kelių šimtų mūsų lietuvių atsilankė ir per šimtą amerikiečių, kurios žavėjosi lietuvių išradimais.

Maloni staigmena — skaidrės ir modeliotojos. Jaunimo salė knibždėjo pilna žavingų ponių, panelių ir saujelės vyrų. Vyrų yra tikai vert pagyrimo, nes jie aiškiai supant, kad didelė dalimi moteris puošiasi jų malonumui. Girtini ir todėl, kad įvertina moterų pastangas ir darbą.

Stalus puošė astronominiai dangaus kūnų ženklai. Scenoje keturkampės dėžės, išmargintos tautiniais raštais, priminė, kad dar žemėje gyvename. Tai Janinos Juknevičienės neeilinis sugėbimas, kurį ji taip sumaniai realizavo išpuošdama salę, sceną ir stalus.

Lengvai kabantys šydai, kurie sudarė scenos gilumoje foną besikeičiančiai skaidrei, buvo maloni staigmena. Mūsų naujasis fotografas brolis Virgilijus Kaulius, S.J., darniai pritaikė skaidres prie modeliotojų veidų, drabužių ir nuotaikų.

Komentatorė Eglė Vilutienė aiškiu žodžiu pasveikino svečius ir sustojo... Kažkur perdėgė saugiklis. Nekantriai laukė mode-

Putnamo seselių rėmėjų madų parodos komentatorė akt. E. Vilutienė (iš k.), rėmėjų pirm. M. Remienė ir vicepirm. O. Gradinskienė. Nuotr. V. A. Račkauskas

liuotojos savo eilės, o prie stalų klegėjo... Moters didžiausia dovana — kalba. Ji visuomet moka šnekti. Kalba muzikai grojant, šviesai žybiuojant ir šviesoj ir tamsoj. Nesvarbu ar kaimynė vakar matė ar pernai. Šiuo metu pasizymėjo ir ši paroda; kiekvienas stalias turėjo bent po kelias komentatores.

Malonu buvo stebėti pirmąją modeliotoją. Aldona Laitienė, gražiai apsiukdama, apsirengusi dar visai akiai neįprasta eilute: šviesiu apsiaustu, kelnėmis ir skrybėle, lyg ir kvietė šaltame ore pasivaikščioti.

Dalia Bartkienė, baltais aukštais batais, balta siauste ir kelnėmis, dar naujesniu piemens stiliumi, stebino svečius. Garsus plojimas pasveikino mariją Vilią Račiūnaitę, vilkinčią Nijolės Banienės sukurta dirbtinų širmonėlių apsiaustėlį.

Milda Memėnaitė, lengvais žingniais praeidama, parodė savo puikų derinį. Raudonos, lyg sudrėkusios, medžiagos eilutė su leopardo palaidinuke. Spalvingas ir išskirtinis derinys.

Penkiolikmetė Marcia Evans pirmą kartą pasirodė su savo pasiūta eilute, apvedžiota lietuviškų raštų juostele.

Mažasis Linukas Olšauskas, sutiktas plokiumu, vos neprarado apšviesto tako. O skaidrės scenoje dar labiau išryškino jo šyp-

nos giedimą. Sigitė Konley skriejo avietinėje spalvoje pasislėpusi, apsiavusi ilgais aukštais batais.

Duetai ne tik dainose populiarūs. Vida Kriauciūnaitė ir Viktorija Kučaitė pasirengusios į vakarinę puotą Irenos Kriauciūnienės rankomis nertomis suknelėmis. Ir puošniu, ir originalu, o šypsenos tokios malonios veiduose.

Vakarinis apsiaustas išsiskiria nakties tamsoje. Gradinskienė išdidžiai praeina oranžinės spalvos suknelė ir apsiaustu, lyg kviesdama į koncertą, operą ar puotą.

Dana Endrijonaitė, skylėto nerinio palaidinuke ir kelnėmis, jaunais žingsniais praliuoksi. Tai mamytės Salomėjos Endrijonienės rankų darbas.

Elenos Blandytės baltas apsiaustas ir keturkampiais neta suknelė visai nauja staigmena. Svečiai plojimų nesigaili.

Gintaro krašto karalaitė

Reikia pasidžiaugti, kad įnešant šiais metais vieno salono drabužius, nebuvo prasiženklinta su pagrindine šios parodos mintimi — parodyti mūsų lietuvių madų kūrėjų sugebėjimus. Vien noro dailiai pasipuošti ir padaryti save patrauklesne nebeužtenka. Reikia didelio darbo, įgudimo ir gabumų. O tais gabumais nevienodai esame apdovanoti. Džia-

Kitus drabužius suprojektavo ir išpildė kūrėjos: Genė Dambauskaitė, M. Kripišauskienė, E. Tutlienė, Nijolė Banienė. Pasiuvo: A. Dulaitienė, S. Olšauskienė, Memėnaitė, O. Izokaitienė, J. Dočkienė, S. Endrijonienė.

Gera, kad ir dailininkai, prisidėdami prie rėmėjų darbo, padovanojo paveikslus: Marija Ambrozaitienė, Aldona Labokienė ir Juozas Pautienius. Laimingi, kurie ištraukė tuos geres skaičius, nulėmusius paveikslų namus. Do vanų traukimą pravedė Zuzana Pupienė, laimingus numerius traukė viešai Marija Rudienė, asistuojama Stasės Semėnienės. Kitą dieną pravedė M. Remienė, o traukė modeliotojai V. Račiūnaitė, asistuojama L. Olšausko.

Normano Buršteino kailiai stebino ir žavėjo svečius, o padovanotoji apykalė puošė vienos viešnios pečius.

Prabėgo dvi rūpesčio dienos.

giamės, kad Monika Kripišauskienė madų pasaulyje įsigijo vardą ir neužmiršta savo brangų laiką padovanoti, sukurdamą ypatingus drabužius šiai parodai. Nijolės modeliuojama iš indų sari vakarinė suknelė nustebino visas žiūroves. Arba: "viena siūlė, viena rankovė" — drabužis tinkamas gintaro krašto karalaitė. Garsus plojimas išreiškė padėką Monikai — kūrėjai.

Kiekvienas Nijolės pasirodymas sukėlė bangą katučių. Ir paprasčiausias rūbas jai tinka. Būdamas anksčiau 10 geriausiųjų Chicago amerikiečių modeliotojų tarpe, o dabar jau net 4 pirmaujančiu, ji niekada nepamiršta savųjų. Ir su tokiu nuosirdumu pasako: "Aš esu gimusi Plungeje ir dar daug ką atsimenu..."

Sveikinti reikia kiekvieną jauną modeliotoją. Tai: Rūta Augiūtė, Dana Endrijonaitė, Marcia Evans, Vida Kriauciūnaitė, Angelė Talandytė, Rūta Butvilaitė, Fausta Bobinaitė, Viktorija Kučaitė, Vilią Račiūnaitė ir Linas Olšauskas.

Kelnės — gražių kojų kapas

Užsidėti kelnės snieguoto kalno atslaitėje, vėl vakarą pajūryje ar kiemely, žolės rąvint, tai

Elena Blandytė

patogumas, kurį visos įvertiname. Tačiau gražiai išpuoštoje salėje subuvimo metu nematyti gražių kojų yra nykiausias gaudys. Kam medžiagos gabalu paslėpti gražias kojas? Ir reikia prisipažinti, retai kam jos ir tinka. Dauguma galime, pagodos stiliaus skrybėlę užsimovusios, važiuoti ryžių rauti.

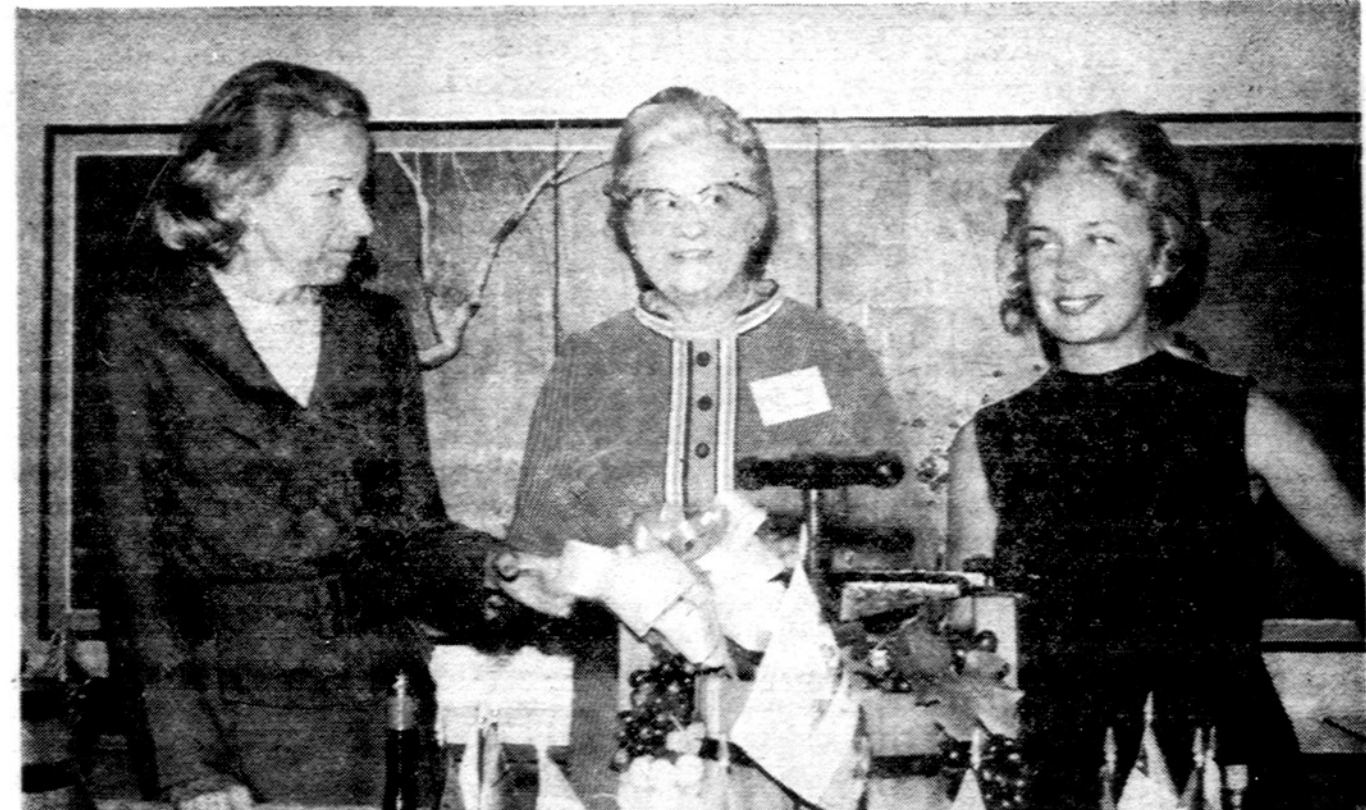
Viską gali dėvėti mūsų modeliotojos: Bartkienė, Blandytė, Alma Fremarek, na, Kriauciūnaitė, Sigitė Konley, Laitienė, M. Memėnaitė, Nijolė, Olšauskienė.

Modeliuotojų tarpe, Memėnaitė ir S. Olšauskienė pasižymi išvermingumu. Jau 9 metai, kaip jos projektuoja, siuva ir modeliuoja.

Modeliuotojų tarpe, Memėnaitė ir S. Olšauskienė pasižymi išvermingumu. Jau 9 metai, kaip jos projektuoja, siuva ir modeliuoja.

Modeliuotojų tarpe, Memėnaitė ir S. Olšauskienė pasižymi išvermingumu. Jau 9 metai, kaip jos projektuoja, siuva ir modeliuoja.

Modeliuotojų tarpe, Memėnaitė ir S. Olšauskienė pasižymi išvermingumu. Jau 9 metai, kaip jos projektuoja, siuva ir modeliuoja.

Elsi Betz, (kairėje), Vokietijos gen. konsulo ir konsularinio korpuso dekanas žmona, Juzė Daužvardienė ir Irena Balzekienė prie vyno ragavimo S. ir St. Balzekų namuose. Nuotr. J. Kasakačio

Konsulienų "Diena Lietuvoje"

Lietuvos Generalinio konsulo žmona, Juzė Daužvardienė, kuri yra aktyvi Konsularinio korpuso ponų klubo valdybos narė ir programų rengėja, per 10 metų ruošusi ir suruošusi įvairiausias programas ir ekskursijas klubo narėms, pradžia šio sezono su ruošė "lietuvišką ekspediciją" ir vaišes.

Pirmas konsulienų susijimas buvo Balzeko Lietuvių kultūros Muziejuje. Ten 15 valstybių ponios apžiūrėjo eksponatus su didžiausiu susidomėjimu. Jom, pasidalinusiom į grupes, eksponatus, ir, žinoma, Lietuvos istoriją bei dabartinę padėtį aiškino muziejaus moterų gildos pirmininkė p. Marija Kraučūnienė, J. Daužvardienė, dr. Milda Budrienė, Paulina Vaitaitienė ir Verna Olienė.

Iš Muziejaus viešnios vyko į Beverly rajone esančią Balzekų reziden-

paruoštu ir išdalinu kelrodžių, konsulienės keliavo pietų link per pat Lithuanian Plaza, kur buvo nurodytos ypatingiausios lietuviškos įstaigos, Dariaus-Girėno paminklas ir kitos įdomios bei ypatingos vietos.

Balzekų rezidencijoje šeimininkai pavaišino viešnius keleriopu rūšių vynu iš daugelio pasaulio kraštų. Kiekvienai buvo miela surasti savo krašto vyną ir vėliau. Prie vyno užkandžių buvo patiekta lietuviškas sūris. Sekė lietuviškų valgių priešpiečiai, kuriuos užsakė J. Daužvardienė iš žymios kulinarijos specialistės p. Onos Norvilienės. Lietuviški valgiai labai patiko konsulienėms.

Atminimui ponios Kriauciūnienė ir Vaitaitienė įteikė ponioms brošiūras apie Lietuvą, kuriose buvo įdėtos knygos lapų atskirymai juostelės, jų pačių pagamintos iš lietuviško audinio.

"Southown Economist", kurio speciali korespondentė, ponija Snirley Haas dalyvavo visoj programoj, paskyrė ištisą puslapi šio įvykio aprašymui, papuošdama jį dar gausiomis iliustracijomis.

Sekančią savaitę po išvykos p. Daužvardienė gavo šiltų padėkos laišku su gražiais komplimentais. Seka tik pora pavyzdžių: Japonijos generalinio konsulo žmona Sakiko Kagei rašo: "Thank you for giving us such a memorable and lovely day". Dominikonų Resp. konsulo žmona Jayne de la Hueraga: "We are deeply grateful to you taking the time and trouble that we might know about your courageous country — for seeing to it that we shared your abundant know edge of all things Lithuanian, including the food, which enjoyed tremendously."

G.K.J.

Madų parodos finalas. Iš k.: D. Bartkienė, D. Kriauciūnaitė, Nijolė, A. Laitienė, St. Olšauskienė, S. Konley, O. Gradinskienė, M. Memėnaitė, A. Talandytė. Nuotr. V. A. Račkauskas

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Eleonora Zapolienė, trečios kartos lietuvaite, yra apdovanota įvairiais talentais. Ji yra koncertinė pianistė, solistė - dainininkė, chorų mokytoja ir menininkė. Ji studijuoja meną ir jos specialybė yra Lietuvos paukšteliai ir gyvūnėliai. Kiekvienais metais ji suprojektuoja lietuviškomis temomis kalėdinius sveikinius. Šįmet jos kalėdinėse atvirutėse bus Lietuvos žuikeliai lietuviškuose miškuose, smūtkelis ir liet. kaimas. Eleonoros vyras Pranas yra II-os kartos lietuvis, taipgi pamėgęs liet. šiaudinius, duodas premijas ir padengias visas finansines prieškalėdinių parodų išlaidas.

★ Marija Krauchūnienė, Liet.

Mot. klubų federacijos Chicago klubo pirm., suruošė dvi parodas ir ruošiasi 3-čiai. Viena lietuviškosios ir audinių paroda yra Brighton Parko miesto knygyne (Arches Ave.), kita Apollo Savings & Loan Ass. (Cermak Rd.). Trečioji bus įruošta Logan Square bibliotekoje. Ten prieš 4-5 metus buvo jos parodėlė, kuri taip amerikiečiams patiko, kad patys prašė ir vėl ją pakartoti. Marijos nuolatine pagalbinkė Paulina Vaitaitienė, to paties klubo narė, dabar po operacijos guli ligoninėje ir nebegalėjo talkinti.

★ Liet. D. Kunigalkšt. Birutės dr-jos visuotinis susirinkimas įvyks lapkričio 8 d. 3 v. p. p. Jaunimo c. 203 kambary. Po neeilinių įdomių klausimų svarstymų bus St. Semėnienės įspūdžiai iš kelionės į Romą — Lietuvy kankinių koplyčios šventinimą. Bus paivaizinta skaidrėmis. Po to vaišės prie kavutės. Dr-jai vadovauja M. Babickienė — pirm., V. Kulikauskienė — vice-

pirm., L. Dainauskienė — sekr., M. Jautakienė — išd., O. Andriusaitienė — kult. parengiamams.

★ Amer. Liet. inž. ir arch. sąj. Chicago skyr. Moterų pagalbinio vieneto rudeninis pobūvis įvyks: a) šį vakarą, spalio 24 d., 7 val. vak. Jaunimo centro m. 203 kabinete. Vaišės ir šokiai. Pelnas skiriamas labdarystei. Vienetui vadovauja Bronė Nairienė — pirm., Gintra Nairienė — vicepirm., Birutė Vanagienė — sekr. (protokolas), Nijolė Vengrienė — išd., Eloyra Juzėnienė — sekr. - koresp. ir Vlada Pargauskienė — narė.

— Kiekviena turtingai atrodanti moteris dažniausiai turi vyrą, kuris atrodo labai nusigvyvenęs.

— Moderni muzika yra puiki bet ji galėjo nebūtinai ateiti šiais laikais.

— Tragiškiausias likimas ištiko vieną gyventoją, kuris turėjo gerus draudimus laidotuviams, o nuskendo jūroje.

Red. Dale Brown lietuvių moterų tarpe. Iš k.: M. Krauchūnienė, J. Daužvardienė, T. Kuzienė. II eil. iš k. J. Balzekienė, St. Semėnienė. Nuotr. J. Kasakačio